

แบบทดสอบก่อนเรียนเล่มที่ ๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
จำนวน ๒๐ ข้อ เวลา ๒๐ นาที

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยกาเครื่องหมายกากบาท (x)
ลงในกระดาษคำตอบ

๑. จากนิทานที่อ่านมาแล้ว เราไม่ควรปฏิบัติตัวตามตัวละครใดในนิทานเรื่องใดมากที่สุด
เพราะอาจทำให้สังคมไม่สงบสุขได้

- ก. ลูกหมู ที่ใช้อุบายในการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอันตรายจากหมาป่า
จากนิทานเรื่อง ลูกหมูสามตัว
- ข. มดที่พยายามขนอาหารมากักตุนไว้ จากนิทานเรื่อง ตั๊กแตนกับมด
- ค. ตั๊กแตนผู้มัวแต่ร้องเพลง และเที่ยวเล่นไม่ยอมหาอาหาร จากนิทานเรื่อง ตั๊กแตนกับมด
- ง. ท้าวกำกาดำ ที่เป็นคนขยันและมีความสามารถหลายด้าน จากนิทานเรื่อง ท้าวกำกาดำ

๒. จากนิทานเรื่อง ตั๊กแตนกับมดทำไมมดจึงไม่ให้เมล็ดข้าวโพดแก่ตั๊กแตน

- ก. ตั๊กแตนพูดไม่เพราะ
- ข. เป็นฤดูร้อนตั๊กแตนไม่ต้องการอาหาร
- ค. มดไม่มีอาหารในฤดูหนาว
- ง. เพราะตั๊กแตนมัวร้องเพลงและเที่ยวเล่นไม่หาอาหาร

๓. จากนิทานเรื่อง ตั๊กแตนกับมด นักเรียนคิดว่านิทานเรื่องนี้มีคติสอนใจอย่างไร

- ก. คนเกียจคร้านไม่คิดขวนขวาย ย่อมพบกับความเดือดร้อนและลำบากภายหลัง
- ข. ไม่ควรให้ของกับคนที่ขี้เกียจ
- ค. มีความพยายามจึงจะสำเร็จ
- ง. ควรมีความสามัคคีจึงประสบความสำเร็จ

๔. จากนิทานเรื่อง ลูกหมู ๓ ตัว นิทานเรื่องนี้มีคติสอนใจตรงกับสุภาษิตในข้อใด

- ก. หัวเดียวกระเทียมลีบ กลีบเดียวกระเทียมโทน
- ข. สามัคคีคือพลัง
- ค. ลางเนื้อชอบลางยา
- ง. น้ำหนึ่งใจเดียวกัน

๕. จากนิทานเรื่อง ท้าวกำกาดำ นิทานเรื่องนี้มีข้อคิดตรงกับข้อใด

- ก. คนดีตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้
- ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ค. ช้างนอกสุกใส ช้างในตะดิงโหน่ง
- ง. ตักน้ำเห็นปลิง

๖. จากนิทานเรื่อง ท้าวกำกาดำ นิทานเรื่องนี้แสดงให้เห็นสัจธรรมในข้อใด

- ก. ผู้ที่ไม่รักษาสัจจะย่อมไม่มีผู้ให้ความนับถือ
- ข. การอยู่ร่วมกันต้องถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน
- ค. ทำกรรมใดย่อมได้รับผลกรรมนั้น
- ง. คนโง่ย่อมตกเป็นเหยื่อของคนฉลาด

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๗ - ๙

“ชาวสวนมีลูกชายหลายคน เมื่อเจ็บไถ่จะตายใครจะสอนลูกให้รู้จักบำรุงสวน ครั้นจะสอนจริงๆ ก็เกรงว่าลูกจะไม่ทำจึงคิดสอนในทางอ้อม บอกกับลูกว่าสมบัติของพ่อฝังไว้ในสวนให้เจ้าไปขุดเอาเองเถิด แล้วชาวสวนก็ตายไป พวกลูกๆ อยากได้สมบัติของพ่อ จึงพากันไปขุดหาตุ๋นจนทั่วสวนก็ไม่พบ พอสิ้นปีนั้นต้นไม้ในสวนเมื่อได้รับการพรวนดินก็งอกงามออกผลดก ลูกของชาวสวนได้เก็บเอาไปขายได้เงินมากกว่าปีก่อนๆ”

๗. เรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด

- ก. นิทานขบขัน
- ข. นิทานเทพนิยาย
- ค. นิทานสุภาษิต
- ง. นิทานปรัมปรา

๘. ควรตั้งชื่อเรื่องนี้อย่างไร

- ก. ชาวสวนเจ้าปัญญา
- ข. ชาวสวนกับลูก
- ค. ชาวสวนลูกมาก
- ง. สมบัติชาวสวน

๙. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร

- ก. ควรสอนคนโง่โดยทางอ้อม
- ข. ควรสอนคนโง่โดยทางอ้อม
- ค. ควรมีความเพียรจึงจะประสบความสำเร็จ
- ง. ควรมีความสามัคคีจึงจะประสบความสำเร็จ

อ่านนิทานต่อไปนี่แล้วตอบคำถามข้อ ๑๐

“ณ ชายป่าแห่งหนึ่งมีสัตว์อาศัยอยู่มากมายหลายชนิด มีกวางตัวหนึ่งมันจะชื่นชมและภาคภูมิใจในเขาสวยงามของมันมาก มันจะเที่ยววาดใครต่อใครว่ามันมีเขาที่สวยงามกว่าสัตว์ทุกตัวในป่า และมันจะเกลียดเท้าของมันมาก เพราะมันคิดว่าเท้าของมันน่าเกลียดไม่สวยงาม จนอยู่มาวันหนึ่งมีนายพรานออกล่าสัตว์ สัตว์ทั้งหลายต่างวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต กวางตัวนั้นก็วิ่งหนีเข้าไปในป่า เขาของมันติดกับเถาวัลย์ทำให้มันหนีได้ช้ากว่าสัตว์อื่นๆ มันจึงคิดว่าเขาที่สวยงามของมันทำให้เกือบตาย แต่เท้าที่น่าเกลียดของมันทำให้มันรอดชีวิตมาได้”

๑๐. จากข้อความนี้มีความหมายตรงกับสำนวนใด

- ก. วานรได้แก้ว
- ข. ผักชีโรยหน้า
- ค. เส้นผมบังภูเข
- ง. สวยแต่รูปจูบไม่หอม

อ่านนิทานต่อไปนี่แล้วตอบคำถามข้อ ๑๑ - ๑๓

ไก่ตัวผู้สองตัวอยู่ในเล้าเดียวกัน ในเล้านั้นมีไก่ตัวเมียอยู่หลายตัว แต่วิสัยของไก่ตัวผู้พ่อเล้า ซึ่งมักไม่ยอมจะก้มหัวให้แก่กันมันจึงมักจะตีกันอยู่เสมอ เพราะสาเหตุที่จะแย่งเป็นพ่อเล้าครอบครองไก่ตัวเมียทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว วันหนึ่ง ไก่ตัวผู้ทั้งคู่ก็เกิดปะทะกันอย่างหนัก ถึงขนาดแพ้ชนะ ไก่ตัวที่แพ้ต้องหนีไป หลบๆ ซ่อนๆ อยู่ในมุมมืด ไม่กล้าออกมาตีอีก ส่วนไก่ตัวที่ชนะนั้น ก็ลึงโลดใจว่าตนเองเป็นผู้ชนะถึงกับกระโดดขึ้นไปยืนเกาะอยู่บนเสารั้วเล้า แล้วตีปีกส่งเสียงดังลั่น บอกความเป็นผู้ชนะ นกอินทรีตัวหนึ่งบินผ่านมาเห็นเข้า ก็บินลงมาโฉบเอาไก่พ่อเล้าตัวนั้นด้วยกรงเล็บแหลมคมของมันขึ้นไปทันที แล้วพาไปจากที่นั่น ไก่ตัวที่แพ้เลยได้เป็นพ่อเล้าแทน

๑๑. พฤติกรรมของไก่ทั้งสองตัวเปรียบได้กับสำนวนในข้อใด

- ก. หัวเราะที่หลังดังกว่า
- ข. แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร
- ค. เสือสองตัวอยู่ถ้ำเดียวกันไม่ได้
- ง. คนโง่ยอมเป็นเหยื่อของคนฉลาด

๑๒. ไก่ตัวที่ชนะเป็นเหยื่อของนกอินทรีเพราะอะไร

- ก. ทะนงตน
- ข. หลงตัวเอง
- ค. ประมาท
- ง. เย่อหยิ่ง

๑๓. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คือข้อใด

- ก. ไม่ควรรังแกผู้ที่อ่อนแกว่า
- ข. ไม่ควรยึดติดกับอำนาจวาสนา
- ค. ควรผูกมิตรดีกว่าสร้างศัตรู
- ง. ควรมีความสามัคคีในหมู่คณะ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑๔

วัวตัวหนึ่งกำลังกินหญ้าอยู่ เผอิญเหยียบลูกลูกอิ่งอ่างครอกหนึ่งตายเกือบหมดเหลืออยู่เพียงตัวเดียว เมื่อแม่อิ่งอ่างกลับมาจากหากิน ลูกอิ่งอ่าง จึงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้แม่ฟัง แม่อิ่งอ่างพยายามสอบถามว่า สัตว์อะไร ใหญ่ขนาดไหนมาเหยียบลูกตาย และพยายามพองตัวให้มีขนาดใหญ่เท่าสัตว์ดังกล่าว จนกระทั่งท้องแตกตายเพราะพองตัวเกินขนาด

๑๔. จากนิทานเรื่องอิ่งอ่างกับวัวเราควรยึดถือนิสัยของอิ่งอ่างเป็นแบบอย่างหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ควร เพราะไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ใด
- ข. ควร เพราะจะได้มีความทะเยอทะยานในการดำเนินชีวิต
- ค. ไม่ควร เพราะอาจทำให้ไม่มีคนคบหา และเป็นที่รังเกียจได้
- ง. ไม่ควร เพราะการไม่ประมาณตนอาจทำให้ตนเองเดือดร้อนได้

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๕ - ๑๖

คนตัดไม้กับสุนัขจิ้งจอก

คนตัดไม้พาสุนัขจิ้งจอกเข้าไปซ่อนที่ข้างกระท่อม เมื่อถูกขอความช่วยเหลือ พวกเหล่าสัตว์จึงหมาล่าเนื้อมาถึงก็ถามคนตัดไม้ว่าเห็นสุนัขจิ้งจอกหรือไม่ “ไม่เห็นเลยเพื่อนเอ๋ย” คนตัดไม้ปฏิเสธแต่ก็ชี้นิ้วไปข้างกระท่อม พวกเหล่าสัตว์ไม่เข้าใจสัญญาบอกไว้เช่นนั้น จึงพากันกลับไป สุนัขจิ้งจอกรออยู่อีกสักครู่ก็ออกมาจากที่ซ่อนแล้ววิ่งผ่านหน้าคนตัดไม้ไป คนตัดไม้จึงพูดขึ้นว่า “ข้าช่วยชีวิตเจ้าไว้ เจ้าไม่ขอบคุณข้า เลยหรือ” “ลึนของเจ้าไม่ตรงเหมือนนิ้วของเจ้าเลยนะ จะให้ข้าขอบใจเจ้าได้อย่างไร” สุนัขจิ้งจอกกล่าวแล้วก็วิ่งเข้าป่าไป

๑๕. สาระสำคัญของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

- ก. พวกเหล่าสัตว์ใจร้าย
- ข. คนตัดไม้มีความซื่อสัตย์
- ค. คนตัดไม้เชื่อถือไม่ได้
- ง. พวกเหล่าสัตว์เชื่อถือไม่ได้

๑๖. สุนัขจึงจอกเปรียบเทียบกับนิ้วของคนตัดไม้เป็นเสมือนอะไร

ก. ลิ้น

ข. ดวงตา

ค. ใจ

ง. ปาก

อ่านนิทานต่อไปนี่แล้วตอบคำถามข้อ ๑๗ - ๒๐

นิทานเรื่องพญาคันคาก

"คันคาก" ในภาษาอีสานที่แปลว่า "คางคก" เรื่อง "พญาคันคาก" อันเป็นต้นกำเนิดของ ประเพณีบุญบั้งไฟ ซึ่งเป็นบุญเดือนหกในฮีตสิบสองคองสิบสี่ของชาวอีสาน ณ เมืองขมพู พระนางสีดา มเหสีของพญาเอกราชผู้ครองเมือง ได้ให้กำเนิดโอรสลักษณะแปลกประหลาด คือ ผิวกายเหลืองอร่ามดังทองคำ แต่เป็นตุ่มต่อเหมือนผิวคางคก คนทั้งหลายจึงขนานนามพระกุมาร ว่า ท้าวคันคาก ซึ่งคันคาก แปลว่าคางคก

เมื่อเติบโตใหญ่ขึ้น พระกุมารประสพจะได้พระชายาที่มีสิริโฉมงดงาม แต่พญาเอกราช ได้ห้ามปรามไว้ ด้วยทรงอภัยในรูปร่างของท้าวคันคาก แต่ท้าวคันคากก็ไม่ย่อท้อ ได้ตั้งจิตอธิษฐานขอพรจากพระอินทร์ ด้วยบุญบารมีแต่ชาติปางก่อนของท้าวคันคาก พระอินทร์จึงเนรมิตปราสาทพร้อมทั้งประทานนางอัครกฤทวิป ผู้เป็นเนื้อคู่ให้เป็นชายา ส่วนท้าวคันคากเอง ก็ถอดรูปกายคันคากออกให้กลายเป็นชายหนุ่มรูปงาม

พญาเอกราชยินดีกับพระโอรส จึงสละราชบัลลังก์ให้ครองเมืองต่อ ทรงพระนามว่า พญาคันคาก พญาคันคากตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม มีเดชาานุภาพเป็นที่เลื่องลือ จนเมื่อน้อยใหญ่ต่างมาสวามิภักดิ์ แต่ก็ทำให้มีผู้เดือดร้อน คือพญาแถน ผู้อยู่บนฟากฟ้า เพราะมนุษย์หันไปส่งส่วยให้พญาคันคากจนลืมบูชาพญาแถน จึงแก้งดสั่งพญานาคให้ไปให้น้ำในฤดูทำนา ทำให้เกิดความแห้งแล้ง ข้าวยากหมากแพง ชาวเมืองจึงไปร้องขอพญาคันคากให้ช่วย

พญาคันคากจึงเกณฑ์กองทัพสัตว์มีพิษทั้งหลาย ได้แก่ มด ผึ้ง แตน ตะขาบ กบ เขียด เป็นต้น ทำทางและยกทัพขึ้นไปสู้กับพญาแถน โดยส่งมดปลวกไปกัดกินศัตรูราชของพญาแถน ที่ตระเตรียมไว้ก่อน ทำให้เมื่อถึงเวลารบ พญาแถนไม่มีอาวุธ แม้จะร้ายมนต์ ก็ถูกเสียงกบ เขียด ไก่ กา กลบหมด เสกภูมิกัดกินกบเขียด ก็โดนรัง (แปลว่าเหยี่ยว) ของพญาคันคากจับกิน ทั้งสัตว์มีพิษก็ยังไปกัดต่อยพญาแถนจนต้องยอมแพ้ในที่สุด

พญาคันคากจึงเริ่มเจรจาท่อพญาแถน ขอให้เมตตาชาวเมือง ประทานฝนตามฤดูกาลทุกปี พญาแถนสรวัดว่าลิ้ม พญาคันคากจึงทูลเสนอว่าจะให้ชาวบ้านจุดบั้งไฟขึ้นมาเตือน พญาแถนก็เห็นชอบด้วย ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ทุกๆ เดือนหกซึ่งเป็นช่วงเริ่มฤดูทำนา ชาวอีสานจึงมีประเพณีบุญบั้งไฟเพื่อบูชาพญาแถน เพื่อจะได้อำนวยความสะดวกตลอดฤดูเพาะปลูก และเมื่อพญาแถนประทานฝนลงมาถึงพื้นโลกแล้วบรรดา กบ เขียด คางคก ที่เป็นบริวารของพญาคันคาก ก็จะร้องประสานเพื่อแสดงความขอบคุณต่อพญาแถน

๑๗. สาเหตุประการแรกที่ทำให้ฝนไม่ตกลงมายังโลกมนุษย์ สร้างความเดือดร้อนให้แก่มนุษย์และสัตว์คือข้อใด

- ก. พญานาคไม่ยอมลงเล่นน้ำ
- ข. พญาแถนต้องการลงโทษมนุษย์ที่ละเลยศีลธรรม
- ค. พญาแถนไม่บันดาลให้เกิดฝนจนกว่าจะมีการจุดบั้งไฟ
- ง. พญาแถนไม่พอใจที่เจ้าเมืองและสัตว์ต่างๆ ถวายตัวเป็นบริวารแก่พญาคันคาก

๑๘. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเรื่องพญาคันคาก

- ก. ความสามัคคีนำมาซึ่งความสำเร็จ
- ข. บารมีสร้างด้วยความเพียรในการบำเพ็ญตบะ
- ค. มนุษย์ไม่ควรยึดมั่นในทุกสิ่ง มนุษย์ทุกคนต้องเวียนว่ายตายเกิด
- ง. หลักธรรมเรื่องกฎแห่งกรรม ผู้กระทำความดีย่อมได้รับผลตอบแทน

๑๙. นิทานพื้นบ้านเรื่อง พญาคันคาก แฝงคติความเชื่อเกี่ยวกับประเพณีใด

- ก. ประเพณีบุญบั้งไฟ
- ข. ประเพณีไหลเรือไฟ
- ค. ประเพณีแห่นางแมว
- ง. ประเพณีแห่เทียนพรรษา

๒๐. สาเหตุที่ทำให้พญาคันคากสามารถรบชนะพญาแถนได้คือข้อใด

- ก. พญาคันคากมีคุณธรรมสูงกว่าพญาแถน
- ข. พญาคันคากมีอิทธิฤทธิ์มากกว่าพญาแถน
- ค. พญาคันคากมีกองทัพมากกว่าพญาแถน
- ง. พญาคันคากมีอาวุธวิเศษเหนือกว่าพญาแถน

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน
การอ่านจับใจความสำคัญ
เรื่อง การอ่านจับใจความจากนิทาน

คำชี้แจง จงเลือกและใส่เครื่องหมายกากบาท (X) ในข้อที่ถูกที่สุด

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

ความหมาย

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา มุ่งให้เห็นความบันเทิง แทรกแนวคิด คติสอนใจจนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยอย่างหนึ่ง อาจเรียกนิทานพื้นบ้าน นิทานพื้นเมือง นิทานชาวบ้าน เป็นต้น

นิยาย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายของนิยาย ไว้ว่าหมายถึง เรื่องที่เล่าต่อกันมา หมายถึงความไม่แน่นอนหรือไม่ใช่ความจริงทั้งหมด มีการแต่งเติมเสริมต่อในบางตอนเรื่องราวนั้นจะต่างไปจากชีวิตจริง เช่น เกิดเป็นลูกสัตว์แล้วมาใช้ เวทย์มนต์คาถาให้กลายเป็นมนุษย์ได้ในภายหลัง เป็นต้น จากความหมายของนิทาน นิยาย ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่ามี ความคล้ายคลึงกัน จนบางครั้งแยกกันไม่ออก

ที่มาของนิทาน

๑. มาจากความต้องการให้เกิดความสนุกสนาน บันเทิง จึงผูกเรื่องขึ้นหรือ นำเรื่องไป ผสมผสานกับเรื่องที่มีอยู่เดิม

๒. มาจากความต้องการอบรมสั่งสอนในแง่ของพุทธศาสนาให้ความรู้ ด้านศีลธรรม เพื่อให้การอบรมสั่งสอนให้คนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม อยู่ในกฎระเบียบของสังคม เช่น นิทานธรรมบท นิทานอีสป เป็นต้น

๓. มาจากการยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย จึงมีการสมมติเรื่องราวขึ้นมา เพื่อให้ เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ประเภทของนิทาน

ประเภทของนิทานแบ่งออกตามรูปแบบได้ ๕ ประเภท คือ

๑. นิทานปรัมปรา (Fairy tale) เป็นนิทานที่มีเรื่องค่อนข้างยาว เป็นเรื่องสมมติว่า เกิดขึ้นในที่ใดที่หนึ่ง ไม่กำหนดชัดเจนว่าที่ไหน ตัวเอกของเรื่องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษ ประการใดประการหนึ่ง เช่น เป็นผู้มีอำนาจ มีบุญ มีฤทธิ์เดช ทำให้ศัตรูพ่ายแพ้ได้ ถ้าเป็นหญิง มักได้แต่งงานกับชายสูงศักดิ์ เช่น ปลาบู่ทอง สโนว์ไวท์ และซินเดอเรลลา และมักนิยมขึ้นต้นว่า “ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว...” หรือ “ในกาลครั้งหนึ่ง...”

๒. นิทานท้องถิ่น (Legend) เป็นนิทานที่มีเรื่องสั้นกว่านิทานปรัมปรา มักเป็นเรื่อง เกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ใจกลาง หรือคตินิยม แต่ว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง หรือมีเค้าความจริง มีบุคคลจริงๆ มีสถานที่จริงๆ

๓. นิทานเทพนิยาย (Myth) เป็นนิทานที่มีเทพดา นางฟ้า เป็นตัวเอกของเรื่อง เช่น เมขลา รามสูร ท้าวมหาสงกรานต์

๔. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal tale) เป็นนิทานที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ และมีความคิดและการกระทำต่างๆ ตลอดจนพูดจาอย่างคน หรืออาจมีคนเกี่ยวข้องกับอยู่ด้วย ทั้งคนทั้งสัตว์สามารถพูดจาโต้ตอบและปฏิบัติต่อกันได้ นิทานประเภทนี้แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท

๔.๑ นิทาน เรื่องสัตว์ประเภทคติธรรม (Fable) ได้แก่ นิทานอีสป ชาดกต่างๆ

๔.๒ นิทานเรื่องสัตว์ประเภทเล่าซ้ำ หรือเล่าไม่รู้จบ (Commutative tale) เช่น เรื่อง ยายกะตา

๕. นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นนิทานเรื่องสั้นๆ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ต่างๆ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ กลโกง การแกล้งแหย่ การแสดงปฏิภาณไหวพริบ

คุณค่าของนิทาน

๑. นิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การเล่านิทานในโอกาสต่างๆ ทำให้เกิดความสุขเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายความเครียดขณะทำงาน หรือหลังจากการทำงานหนักมา

๒. นิทานช่วยกระชับความสัมพันธ์ ทำให้ผู้ใหญ่และเด็ก หรือแม้แต่ผู้ใหญ่กับผู้ใหญ่ด้วยกัน ก็ได้ใกล้ชิดสนิทสนมกัน

๓. นิทานให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ลักษณะมนุษย์จากตัวละครในนิทาน เรียนรู้เกี่ยวกับอุปสรรคตลอดจนการเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ในชีวิต นิทานที่มีเรื่องนางฟ้า อภินิหารต่างๆ ยังช่วยเสริมสร้างจินตนาการของเด็กๆ ทำให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

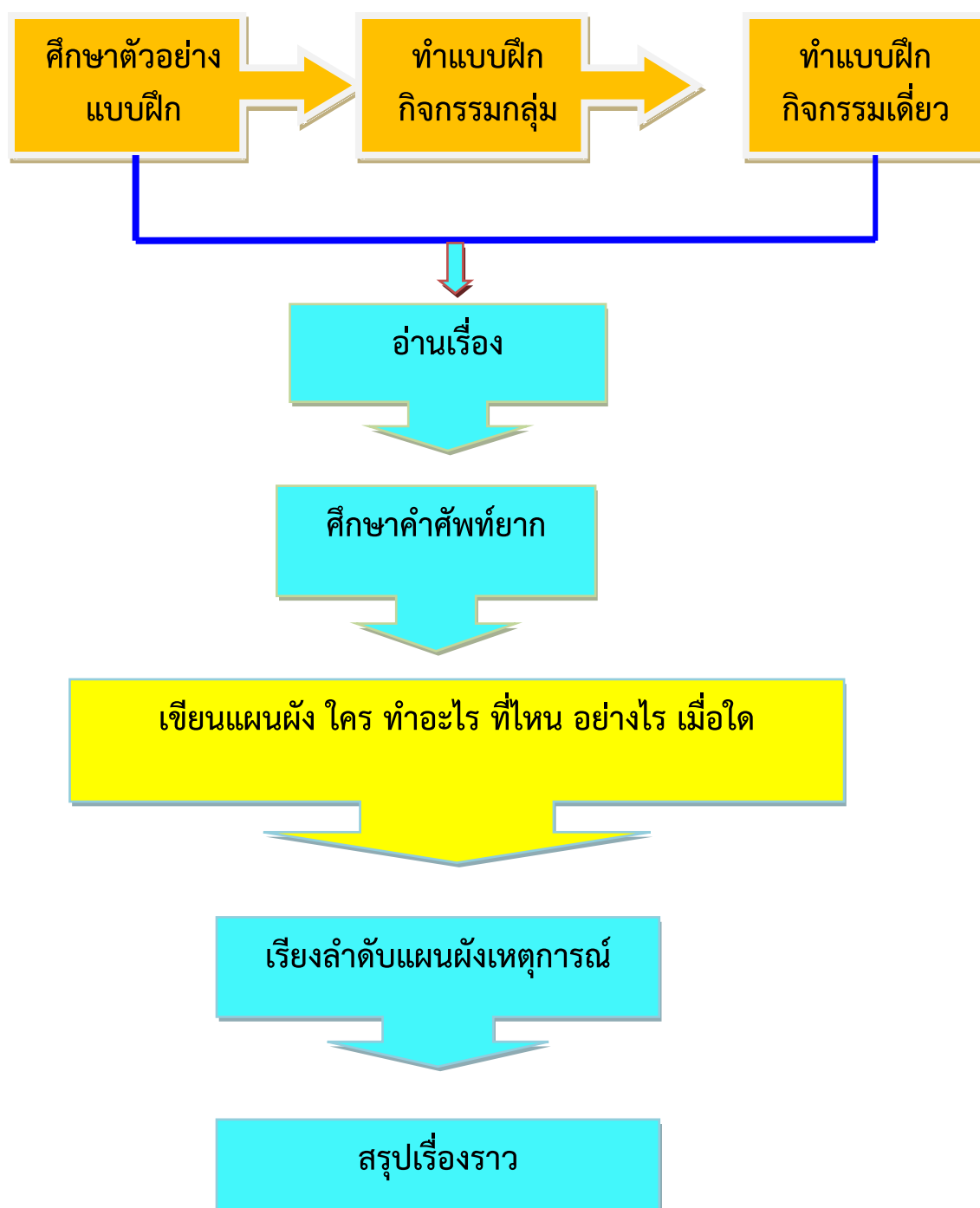
๔. นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ นิทานไม่ได้ให้แต่ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเท่านั้น มีนิทานเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะนิทานคติ จะให้ข้อคิดแง่ใดแง่หนึ่ง เป็นการปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ที่สังคมพึงประสงค์แก่ผู้ฟังด้วย

๕. นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตในหลายๆ ด้าน เช่น วิถีชีวิต ตลอดจนประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ เป็นต้น ถ้าผู้ฟังรู้จักสังเกต วิเคราะห์นิทานต่างๆ เหล่านั้น ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจสภาพวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ อย่างแท้จริง

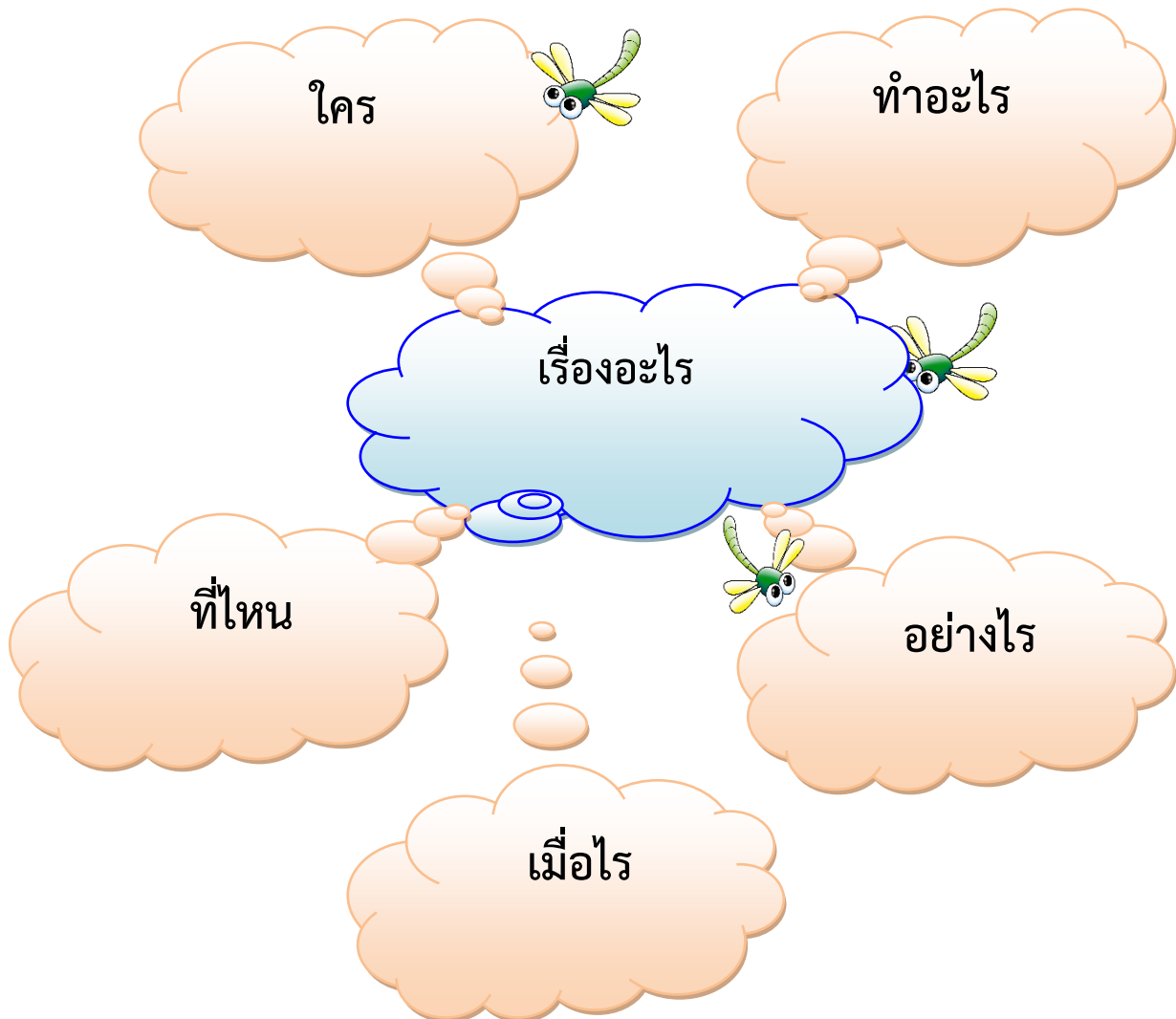

แนวทางการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดจากนิทาน

แผนผังแนวคิดใจความสำคัญและเหตุการณ์

แผนผังเหตุการณ์สำคัญ

ลำดับที่ ๑

ลำดับที่ ๒

เหตุการณ์สำคัญ

ลำดับที่ ๓

ลำดับที่ ๔

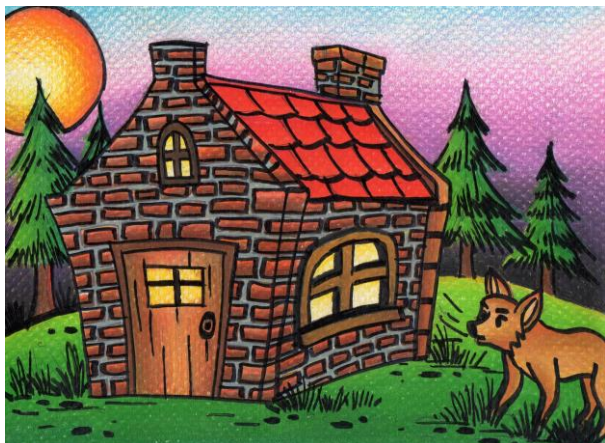
นิทานเรื่องที่ ๑ เรื่องลูกหมู ๓ ตัว

ครั้งหนึ่งในป่าใหญ่ มีบ้านหลังเล็กๆ หลังหนึ่งมีลูกหมู ๓ ตัว อาศัยอยู่กับแม่หมู แต่วันหนึ่ง แม่หมูก็พูดขึ้นว่า “ลูกๆ จ๊ะ แม่ว่า ลูกๆ ก็โตกันแล้วนะ แม่จึงอยากให้ลูกไปสร้างบ้านให้เป็นของตัวเองกันคนละหลัง ลูกๆ จะได้ไม่ต้องมาทนนลำบากอยู่กับแม่นะจ๊ะ” แม่หมูพูดจบ ลูกหมูทั้ง ๓ ก็เอาแต่ร้องไห้ ไม่ยอมไปไหน แต่วันรุ่งขึ้นพวกเขา ก็ต้องไปอยู่ดี พวกเขาเดินทางมาถึงทางแยก ๓ ทาง ลูกหมูตัวที่เป็นพี่ใหญ่ จึงพูดขึ้นว่า “พี่ว่าพวกเราไปคนละทางกันดีกว่านะ” พี่ใหญ่พูดจบลูกหมูทั้ง ๓ ก็ต่างเดินไป ตามทางที่ตนเลือก หมูตัวที่เป็นพี่ใหญ่ เดินมาได้สักพักก็เจอ ทำเลดี ๆ ที่จะสร้างบ้านและสร้างบ้านด้วยฟาง

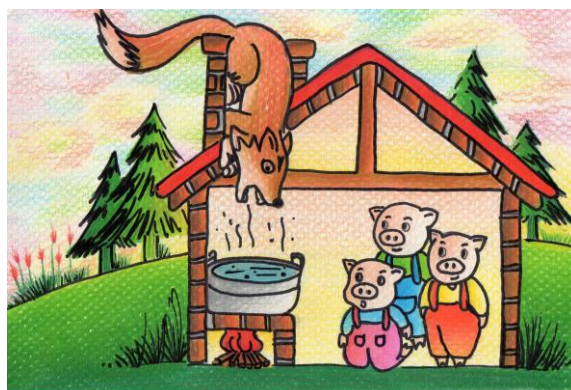

ลูกหมูตัวที่เป็นพี่กลาง ก็หาทำเลได้จึงสร้างบ้านด้วยไม้ ลูกหมูตัวที่เป็นน้องสุดท้อง เจอทำเลดีๆ ก็สร้างบ้านด้วยปูน

วันหนึ่งมีหมาป่าตัวหนึ่ง เดินหิวโซมาแต่ไกลเห็นบ้านของลูกหมูพี่ใหญ่ พอเห็นมีลูกหมูอยู่ในบ้านก็อยากกินลูกหมู จึงเป่าบ้านฟางของลูกหมู บ้านฟางพัง ลูกหมูเห็นดังนั้นจึงรีบวิ่งสุดชีวิตไปหาน้อง แต่หมาป่าหิวโซก็ยังตามมาอยู่ดี

เจ้าหมาป่าเห็นมีลูกหมูอยู่ในบ้านถึง ๒ ตัว ก็อยากกิน จึงออกแรงเป่าบ้านไม้ อีก บ้านไม้พัง ลูกหมู ๒ ตัว จึงวิ่งไปหาน้องสุดท้อง หมาป่าก็ตามมาอีก แล้วก็เห็นลูกหมูถึง ๓ ตัว จึงออกแรงเป่าอีก แต่บ้านของลูกหมูสุดท้องเป็นบ้านปูน แม้หมาป่าจะออกแรงเป่าเท่าไรรบ้านปูนก็ไม่พัง

หมาป่าจึงปีนขึ้นไปทางปล่องไฟ ลูกหมูทั้ง ๓ รู้อุบาย จึงนำน้ำใส่หม้อต้มแล้ววางไว้ใต้ปล่องไฟ เมื่อหมาป่าปีนลงมาก็ตกลงในหม้อน้ำจนขาดใจตายทันที ลูกหมูทั้ง ๓ จึงอาศัยอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

๑. การอยู่คนเดียวย่อมมีอันตราย
๒. การทำงานโดยไม่วางแผนจะไม่ประสบผลสำเร็จ

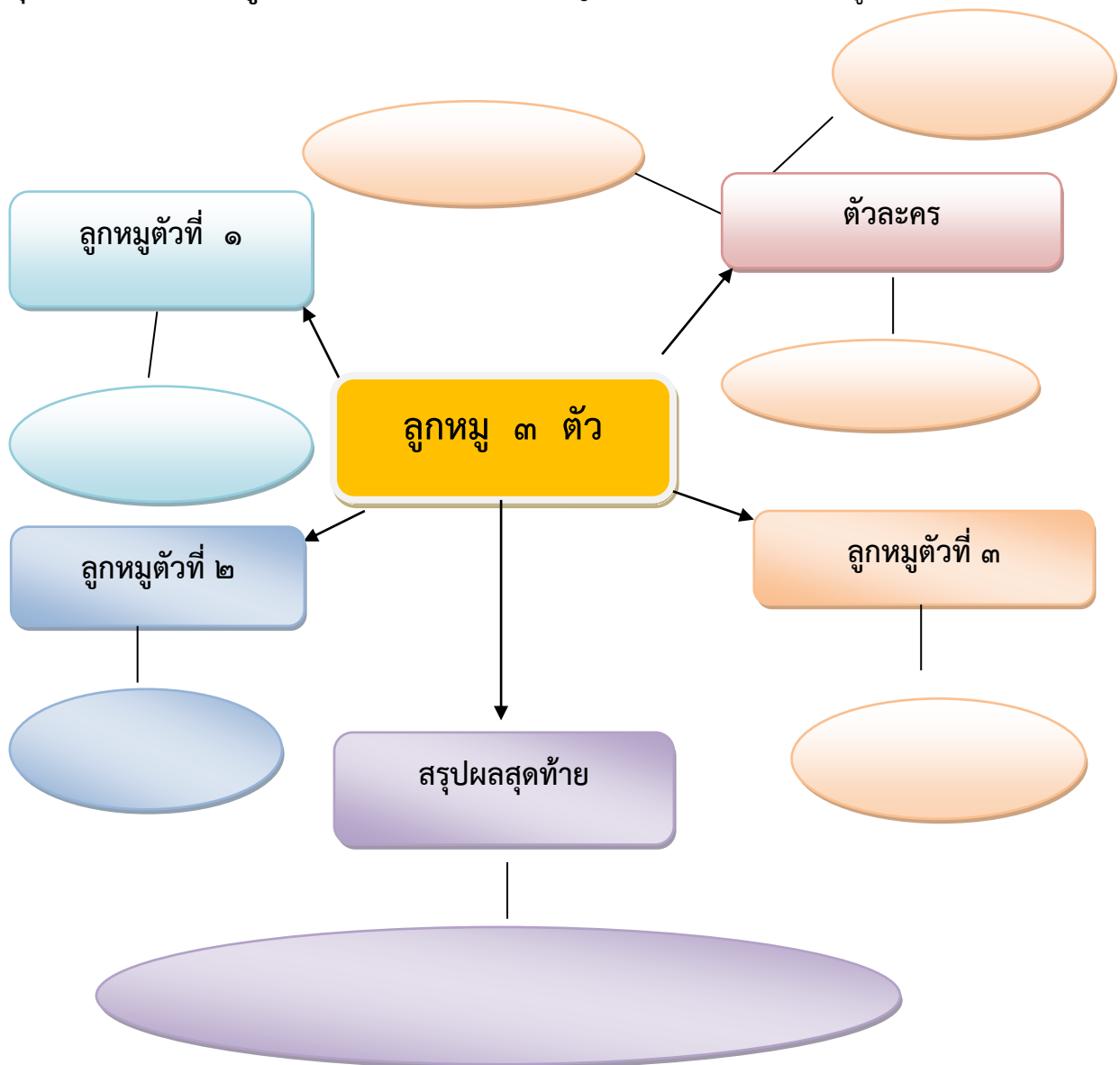
จากนิทานอีสป ประกอบภาพ “ครูพร”

แบบฝึกทักษะเล่มที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ๕ คะแนน

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนบอกใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบได้ถูกต้องสมบูรณ์ดีมาก ๕ คะแนน
 ตอบได้ถูกต้องพอใช้ ๓ คะแนน
 ตอบได้ต้องปรับปรุงแก้ไข ๑ คะแนน

ตอบได้ถูกต้องสมบูรณ์ดี ๔ คะแนน
 ตอบได้ถูกต้องเกือบใช้ได้ ๒ คะแนน
 ตอบไม่ถูกเลย ๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเนื้อเรื่อง ๕ คะแนน

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบได้ถูกต้อง แห่งละ ๑ คะแนน

ตอบผิด แห่งละ ๐ คะแนน

คำชี้แจง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

นักเรียนตอบคำถามและบอกข้อคิดจากเนื้อเรื่องในแบบฝึกทักษะที่กำหนดให้ได้

๑. ในเนื้อเรื่องมีสัตว์กี่ตัว

ตอบ

๒. สัตว์ตัวใดที่ชอบทำลายความสุขของเพื่อน

ตอบ

๓. ทำไมลูกหมูสามตัวจึงร้องไห้

ตอบ

๔. ถ้านักเรียนเป็นหมาป่า นักเรียนจะอย่างไร จึงจะได้กินลูกหมู

ตอบ

๕. นักเรียนได้ข้อคิดอะไร จากนิทานเรื่องนี้

ตอบ

.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบได้ถูกต้องสมบูรณ์ดี

ข้อละ ๑ คะแนน

ตอบได้ถูกต้องพอใช้

ข้อละ ๐.๕ คะแนน

ตอบผิดได้

ข้อละ ๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำศัพท์ที่กำหนดให้เติมในช่องว่างให้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนตอบคำถามและบอกข้อคิดจากเนื้อเรื่องในแบบฝึกทักษะที่กำหนดให้ได้

หิวโซ ปล่องไฟ อาศัย ร้องไห้ ทนลำบาก

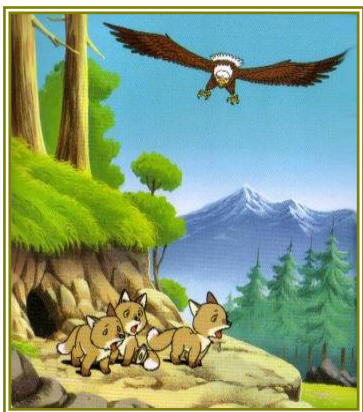
๑. ลูกหมู ๓ ตัวอยู่กับแม่
๒. หมาป่าวิ่งตามลูกหมูตัวที่ ๑
๓. แม่หมอบอกลูกหมูว่า ถ้าอยู่ด้วยกันจะต้องเพราะบ้านหลังเล็ก
๔. หมาป่าป็นขึ้นทาง.....
๕. ลูกหมู ๓ ตัว.....เพราะไม่อยากไปจากแม่

เกณฑ์การให้คะแนน ตอบได้ถูกต้องสมบูรณ์ดี ข้อละ ๑ คะแนน
 ตอบผิดได้ ข้อละ ๐ คะแนน

นิทานเรื่องที่ ๒ นกอินทรีเจ้าเล่ห์

นกอินทรีเจ้าเล่ห์

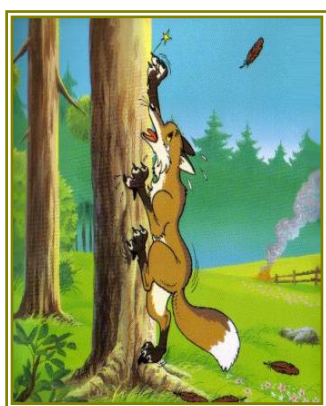
นกอินทรีกับสุนัขจิ้งจอก อาศัยอยู่บริเวณ
ชายป่าแห่งหนึ่ง มันสัญญากันว่าจะเป็นมิตรที่ดี
ต่อกัน นกอินทรีทำรังอาศัยอยู่บนยอดต้นไม้
ส่วนสุนัขจิ้งจอกนั้นก็อาศัยอยู่ที่โคนต้นไม้
ซึ่งเป็นโพรงเล็กๆ ต้นหนึ่ง

วันหนึ่งนกอินทรี ออกบินหาเหยื่อเพื่อจะนำ
กลับไปให้กับลูกๆ ของมัน แต่วันนี้มันหาอาหารไม่ได้เลย มันเห็นลูกๆ ของสุนัขจิ้งจอก
ซึ่งกำลังชะเง้อคอยแม่ของมันออกไปหาเหยื่อมาให้กับลูกๆ ของมันกินเหมือนกัน
แม่นกอินทรีคิดว่าในโพรงนั้นมีแต่ลูก ของสุนัขจิ้งจอกมันรู้สึกดีใจ
แม่นกอินทรีคิดว่า สุนัขจิ้งจอกคงจะไม่มีปัญญาที่จะป็นปาย
ขึ้นมา เอาลูกของมันคืนไปได้ และคงไม่มีทางที่
จะทำอะไรมันได้อย่างแน่นอนเสียด้วย

ขณะที่นกอินทรีกำลังบินตกลงไปเพื่อจะฉวย
เอาลูกสุนัขจิ้งจอกขึ้นมาอยู่นั้น เป็นเวลาที่แม่ของ
สุนัขจิ้งจอกกลับมาที่โพรงของมัน ลูกๆ ของสุนัขจิ้งจอก
เมื่อมองเห็นแม่เข้าก็ร้องกันขึ้นด้วยความดีใจ

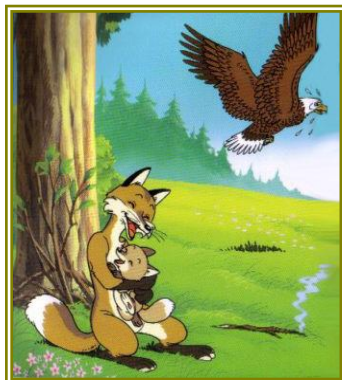
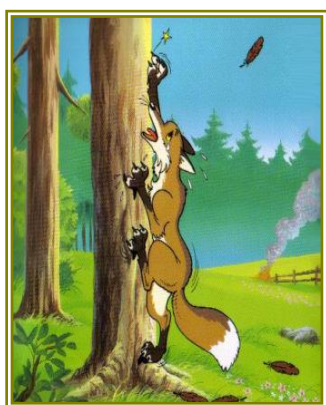
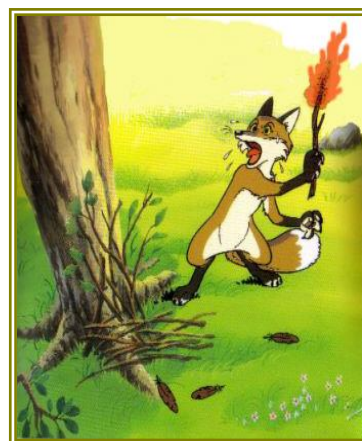
ทันใดนั้น ก็มีเสียงตีปีกดังขึ้นต่อหน้าต่อตาของแม่สุนัขจิ้งจอก เป็นจังหวะที่
แม่นกอินทรีก็บินโฉบลงมามันกางเล็บอันแหลมคมของมันตะครุบฉวยเอาลูก
ของสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่ง แม่สุนัขจิ้งจอกเห็นดังนั้นก็ตกใจมากมันจ้องมองไปที่
แม่นกอินทรีอย่างไม่ยอมให้คลาดสายตา พร้อมกับวิ่งตามไปติดๆ อย่างไม่ลดละ
เมื่อมันตามมาจนถึงต้นไม้ที่เป็นที่อาศัยของแม่นกอินทรี มันก็เฝ้าคร่ำครวญร้องขอลูก
คืนต่อแม่นกอินทรีอย่างน่าเวทนา แต่แม่นกอินทรีกลับไม่สนใจ ตอบกลับไปว่า
“ถ้าเธออยากได้ลูกของเธอคืนก็ปีนขึ้นมาเอาไปสิ”

แม่สุนัขจิ้งจอกได้ฟัง มันก็รีบปีนขึ้นไปบนต้นไม้เพื่อเอาลูกคืนแต่ก็ไม่สามารถที่จะปีนขึ้นไปบนต้นไม้ได้ มันจึงคิดหาหนทางอื่นที่จะเอาลูกคืนให้ได้ พลันมันเห็นคบไฟที่มีคนจุดเอาไว้ มันก็วิ่งไปคาบคบไฟเพื่อนำมาเผาต้นไม้

ที่นกอินทรีอาศัยอยู่

แม่นกอินทรีเมื่อเห็นเช่นนั้น ก็ตกใจเพราะลูกๆ ของมันเพิ่งจะออกมาจากไข่เมื่อไม่นาน ดังนั้นมันจึงยอมคืนลูกให้กับสุนัขจิ้งจอก

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

“ พวกที่ขอรังแกผู้อื่นนั้น ต้องได้รับผลกระทบตอบแทนเข้าสักวันหนึ่ง ”

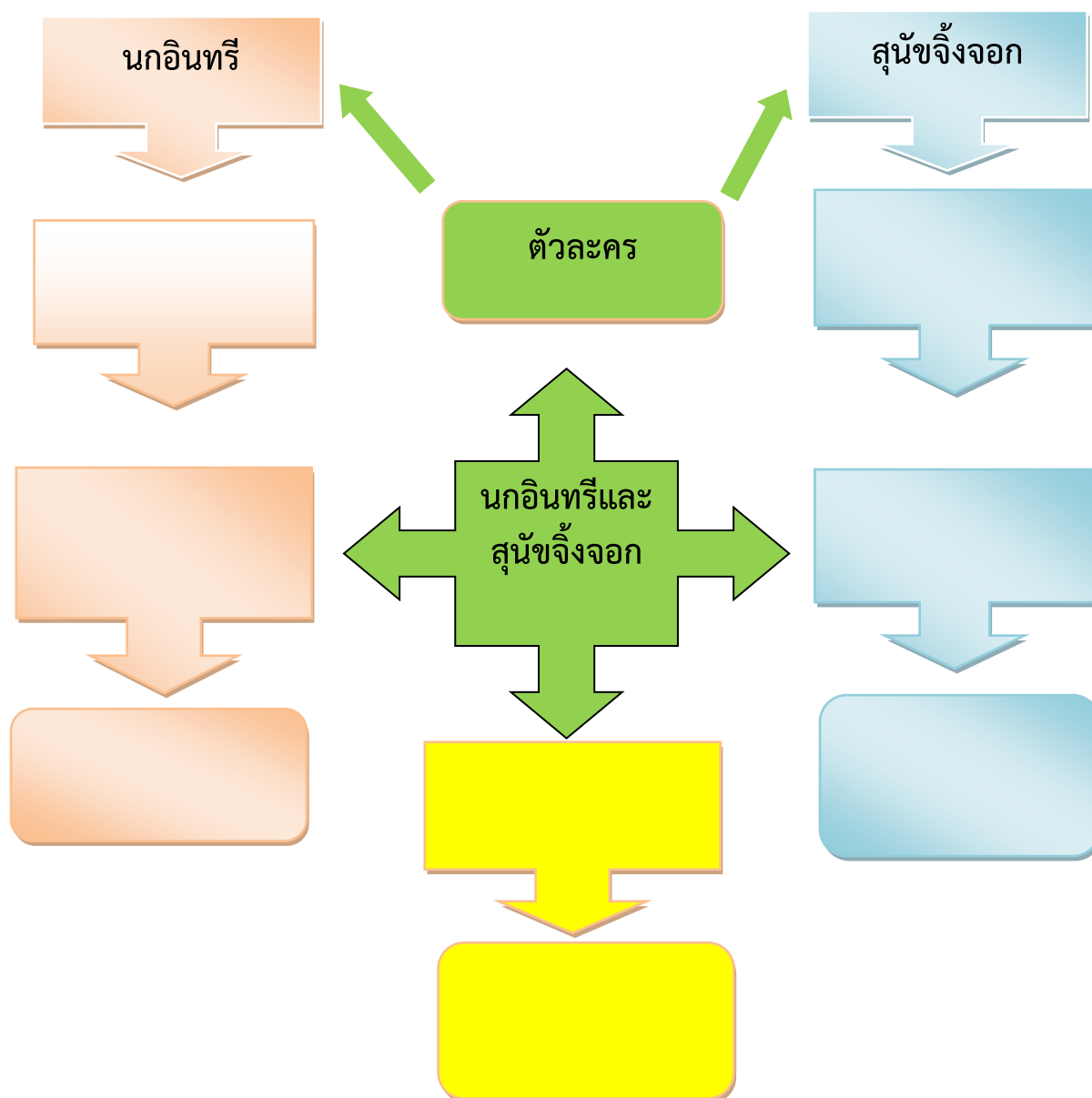

แบบฝึกที่ ๒.๑

คำชี้แจง จากนิทานเรื่องนกอินทรีเจ้าเล่ห์ ให้นักเรียนเขียนแผนภาพ
โครงเรื่อง

แผนผังความคิดจับใจความสำคัญ

แบบฝึกที่ ๒.๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

๑. นิทานที่นักเรียนอ่านเป็นนิทานประเภทใด

ตอบ

๒. ให้นักเรียนบันทึกคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจความหมายที่พบจากเรื่องที่อ่านโดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมตามความหมายของคำ (ข้อละ ๑ คะแนน)

โพรงไม้

หมายถึง.....

คร่ำครวญ

หมายถึง.....

คบไฟ

หมายถึง.....

ควั่นโขมง

หมายถึง.....

เวทนา

หมายถึง.....

แบบฝึกที่ ๒.๓

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ที่อ่านจากเนื้อเรื่องที่อ่าน

ลำดับที่ ๑

ลำดับที่ ๒

เหตุการณ์สำคัญ

ลำดับที่ ๓

ลำดับที่ ๔

แบบฝึกที่ ๒.๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบจากนิทานเรื่องนกอินทรีเจ้าเล่ห์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑. นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงใคร

.....

.....

.....

๒. นกอินทรีกำลังทำอะไร

.....

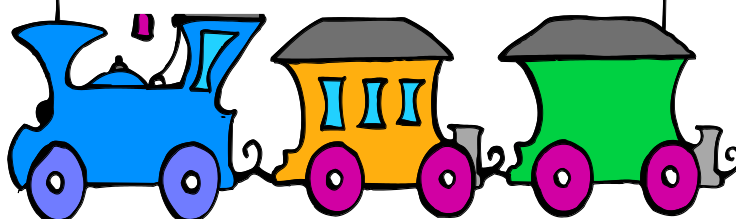
.....

.....

๓. นิทานเรื่องนี้เกิดขึ้นที่ไหน

.....

.....

๔. ทำไมนกอินทรีจึงไม่คืนลูกให้
สุนัขจิ้งจอก

.....

.....

.....

๕. เกิดผลอย่างไรกับนกอินทรี

.....

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ข้อละ ๒ คะแนน
- ตรงประเด็น ๑ คะแนน
- ครบถ้วนสมบูรณ์ ๑ คะแนน

แบบฝึกที่ ๒.๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากนิทานเรื่องนกอินทรีเจ้าเล่ห์

ใจความสำคัญของนิทานเรื่องนกอินทรีเจ้าเล่ห์

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน

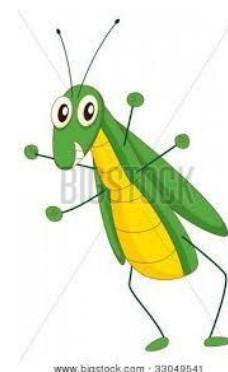
- คะแนนเต็ม ๖ คะแนน
- ตรงประเด็น ๒ คะแนน
- ครบถ้วนสมบูรณ์ ๒ คะแนน
- อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า ๒ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

เรื่อง ตึกแตกกับมด

แสงแดดแผดจ้า	ท้องฟ้าโปร่งใส
หน้าหนาวยาวไกล	กายใจหนาวนาน
มดง่ามเตรียมพ้อม	ถนอมอาหาร
ผึ่งแดดมดงาน	เก็บการเก็บกิน
ตึกแตกแผ่ไพ	ผอมโซพลัดถิ่น
ท้องร้องเหว้อริน	ถวิลเว้าวอน
สหายมดง่าม	ฟังความเราก่อน
เราคนจนคนจร	ขอก้อนของกิน
เจ้าไยไม่หา	ไข่ข้าวดูหมิ่น
ของเลี้ยงชีวิต	เก็บสินออมทรัพย์
ข้าต้องร้องเพลง	บรรเลงขานขับ
ร้องเพลงเนิ่นนับ	ถึงกับผอมโซ
สมน้ำสมเนื้อ	ขาดเหยื่อตาโหล
ชอบร้องเพลงโซว	เชิญโก๋ต่อไป
เสียงปั้งคลังปิด	หมดสิทธิอาศัย
ตึกแตกตรอมใจ	มดไม่เมตตา
เกียจคร้านการกิจ	ชีวิตอนาถา
ทุกข์เข็ญเห็นมา	จนกว่าชีพวาย

นานมาแล้วมีตั๊กแตนตัวหนึ่ง ไม่ได้กินอาหารเลยมาหลายวันแล้ว มันเดินอย่าง ไร้เรียวแรงถึงลานดิน ที่อยู่ใต้ต้นโอ๊กใหญ่ท่ามกลางลมฤดูหนาวที่โหมกระหน่ำ ตั๊กแตน ตัวนั้นเห็นพวกมดกำลัง ขนเมล็ดข้าวโพดออกจากรังเพื่อตากให้แห้ง ตั๊กแตนจึงเดินเข้าไปหาพวกมดเพื่อขอกินเมล็ดข้าวโพดสัก ๒ – ๓ เม็ด เพื่อประทังชีวิต แต่มดกลับถามว่า ทำไมตอนที่ม่เวลาในช่วงฤดูร้อน ไม่หาเสบียงอาหารกักตุนไว้ ตั๊กแตนก็ตอบว่าตนร้อง เพลงและเที่ยวเล่นไปตลอดฤดูร้อน “ถ้าเช่นนั้น เจ้าก็ควรที่จะเดินร่ำต่อไปในฤดูหนาว” มดตอบ แล้วก็ขนเมล็ดข้าวโพดกลับเข้ารังไปให้พวกของตนกิน

แบบฝึกที่ ๓.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบจากนิทานเรื่องตักแต่นกับมดตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑. นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงใคร

.....

.....

.....

๒. มดกำลังทำอะไร

.....

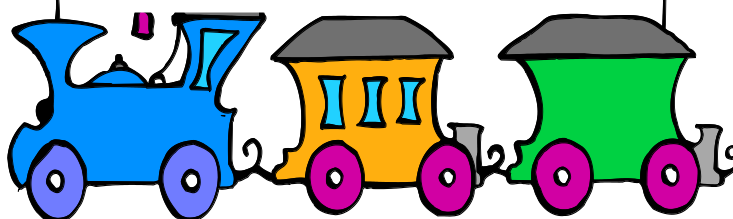
.....

.....

๓. นิทานเรื่องนี้เกิดขึ้นที่ไหน

.....

.....

๔. นิทานเรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อไหร่

.....

.....

๕. ทำไมตักแต่นไม่กักตุนอาหาร

.....

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ข้อละ ๒ คะแนน
- ตรงประเด็น ๑ คะแนน
- ครบถ้วนสมบูรณ์ ๑ คะแนน

๖. เกิดผลอย่างไรกับตักแต่น

.....

.....

แบบฝึกที่ ๓.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากนิทานเรื่องตักแตนกับมด

ใจความสำคัญของนิทานเรื่องตักแตนกับมด

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนนเต็ม ๖ คะแนน
- ตรงประเด็น ๒ คะแนน
- ครบถ้วนสมบูรณ์ ๒ คะแนน
- อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า ๒ คะแนน

แบบฝึกที่ ๓.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่องจากนิทานเรื่องตักแตนกับมด

เหตุการณ์ที่ ๑

.....

.....

.....

เหตุการณ์ที่ ๒

.....

.....

.....

เหตุการณ์ที่ ๓

.....

.....

.....

เหตุการณ์

เหตุการณ์ที่ ๔

.....

.....

.....

ผลสุดท้ายของเรื่อง

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้

.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบได้ถูกต้อง	แห่งละ	๑ คะแนน
ตอบผิด	แห่งละ	๐ คะแนน

แบบฝึกที่ ๓.๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานเรื่องตักแตนกับมด

๑. ตัวละครที่นิสัยไม่ดีและไม่ควรเอาอย่างคือใคร

ตอบ

๒. มดกำลังทำอะไร

ตอบ

๓. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ของเรื่องเกิดขึ้นที่ใด

ตอบ

๔. มดต้องเก็บสะสมอาหารไว้เพื่อใช้ในฤดูกาลใด

ตอบ

๕. ทำไมมดจึงไม่ให้อาหารแก่ตักแตน

ตอบ

๖. นักเรียนคิดว่านิทานเรื่องนี้มีความคิดสอนใจอย่างไร

ตอบ

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบได้ถูกต้องสมบูรณ์ดี

ข้อละ

๑ คะแนน

ตอบได้ถูกต้องพอใช้

ข้อละ

๐.๕ คะแนน

ตอบผิดได้

ข้อละ

๐ คะแนน

นิทานเรื่องที่ ๔ สุนัขกับเงา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

หมาตัวหนึ่งชื่อโมยโดยเชื่อชาติ
ข้ามสะพานแลลงในคงคา
ก่อนนอนในน้ำนั้นดูยิ่งใหญ่
หมายจะแย่งขึ้นใหญ่จากหมาโซ
ในน้ำแล้วเนื้อเงาก็หายไป
คือของตัวที่หวังตั้งจำนง

เข้าตลาดลักเนื้อวัววิ่งถลา
เกิดแต่ตาตนเห็นเป็นเงาโต
จึงสู้ทั้งที่คาบโดยยโส
ด้วยความโง่ครั้นทั้งก่อนเนื้อลง
จมน้ำใสทั้งสองสิ่งประสงค์
ทำลายลงเพราะโลภหลงมลาย

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสุนัขตัวหนึ่ง มันขโมยชิ้นเนื้อจากตลาด มันคาบเนื้อชิ้นนั้นไว้ใปากและตรงรี่กลับบ้าน ระหว่างทางกลับบ้าน ขณะที่มันกำลังข้ามสะพานเหนือลำธารสายเล็กๆ สายหนึ่ง มันก็เห็นเงาของมันเองสะท้อนอยู่ในน้ำเบื้องล่างมันเข้าใจผิดว่าเป็นสุนัขอีกตัวหนึ่งที่มีเนื้ออีกชิ้นหนึ่งซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าของมันที่อยู่ในปาก ด้วยความโลภมันอยากได้อีกชิ้นนั้นเช่นกัน ดังนั้น มันจึงเห่าสุนัขที่อยู่ในน้ำอย่างเกรี้ยวกราดเพื่อที่จะได้เนื้อชิ้นที่ใหญ่กว่า แต่ขณะที่มันอ้าปาก เนื้อก็ร่วงหล่นไปในน้ำ มันสูญเสียเนื้อทั้งสองชิ้นทั้งที่อยู่ในน้ำและของมันเอง

ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ที่อ่านจากเนื้อเรื่องที่อ่าน

ลำดับที่ ๑

ลำดับที่ ๒

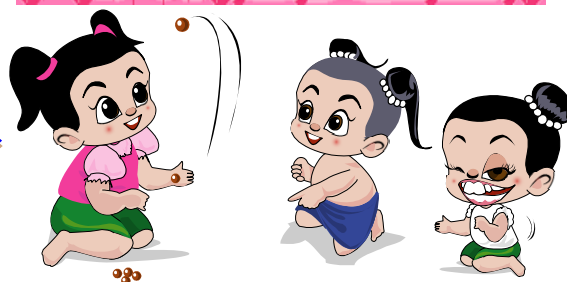
เหตุการณ์สำคัญ

ลำดับที่ ๓

ลำดับที่ ๔

เกณฑ์การให้คะแนน

- คำตอบละ ๒ คะแนน
- ตรงประเด็น ๑ คะแนน
- ครบถ้วนสมบูรณ์ ๑ คะแนน

แบบฝึกที่ ๔.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบจากนิทานเรื่องสุนัขกับเงาตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑. นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงใคร

.....

.....

.....

๒. สุนัขกำลังทำอะไร

.....

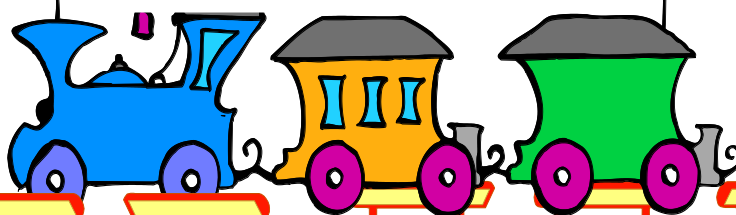
.....

.....

๓. นิทานเรื่องนี้เกิดขึ้นที่ไหน

.....

.....

๔. นิทานเรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อไหร่

.....

.....

.....

๕. ทำไมสุนัขจึงทิ้งก้อนเนื้อ
ที่อยู่ในปากลงไป

.....

.....

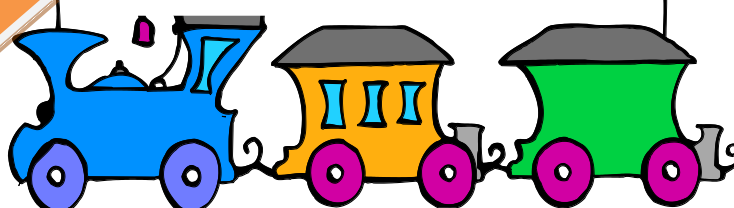
๖. เกิดผลอย่างไรกับสุนัข

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ข้อละ ๒ คะแนน
- ตรงประเด็น ๑ คะแนน
- ครบถ้วนสมบูรณ์ ๑ คะแนน

แบบฝึกที่ ๔.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากนิทานเรื่องสุนัขกับเงา

ใจความสำคัญของนิทานเรื่องสุนัขกับเงา

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

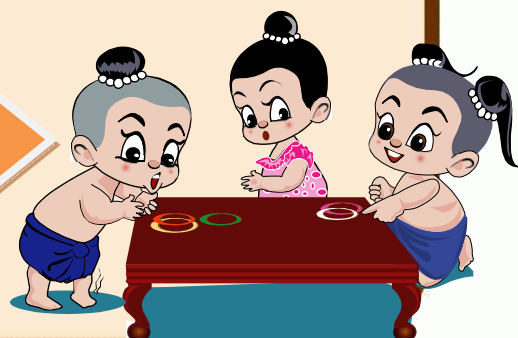
.....

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนนเต็ม ๖ คะแนน
- ตรงประเด็น ๒ คะแนน
- ครบถ้วนสมบูรณ์ ๒ คะแนน
- อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า ๒ คะแนน

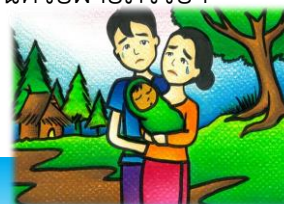

นิทานเรื่องที่ ๕

นิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวกำกาดำ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยาคนหนึ่ง หลังจากอยู่กินร่วมชีวิตกันเป็นเวลาหลายปี แต่หาได้มีบุตรไว้สืบสกุลไม่ สามีจึงปรึกษากับภรรยาว่า “นี่แม่นาง พี่เห็นว่าเราก็ออยู่ร่วมกันมาเป็นเวลานานแล้วแต่ก็ยังไม่มียุตรสักที พี่เองก็อยากมีบุตรไว้สืบสกุล แล้วน้องล่ะ” สามีถามทิ้งท้าย “น้องก็เช่นกัน การไม่มีบุตรก็เท่ากับขาดคนสืบสกุลใช่ไหม” ภรรยาพูดเป็นเชิงถาม “ถ้าอย่างนั้นเราไปบนบานสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อขอบุตรดีไหม” สามีชวนเมื่อรู้ว่าภรรยาเห็นดีด้วยที่จะมีบุตร “ไปก็ไปสิจ๊ะ เพื่อเราจะได้มีบุตรไว้สืบสกุลกัน” ภรรยาตอบตกลง... เมื่อมีความเห็นตรงกัน และตกลงร่วมกันเช่นนั้น ทั้งสองจึงไปบนบานต่อศาลเทพารักษ์ที่ศักดิ์สิทธิ์ประจำหมู่บ้าน จากนั้นไม่นาน ภรรยาก็ตั้งครรภ์และคลอดลูกออกมาเป็นผู้ชาย

แม้จะมีบุตรสมใจแต่ก็ไม่ให้ผู้เป็นมารดามีความสุขเลย เพราะกุมารน้อยที่เกิดมานั้นมีผิวดำเหมือนกา จนชาวบ้านเอาไปชุบชิบนิทานางว่า “มันต้องไปสมสู่กับกาแน่ๆ ลูกจึงเกิดมาดำอย่างนั้น”... “ข้าว่าในอดีต มันต้องเป็นคนใจดำ อาจทำชั่วมาก่อนจึงได้ลูกดำมากขนาดนั้น” คำพูด คำนิทานมีมากขึ้น ยิ่งนานวันการชุบชิบปากต่อมากกระทั่งพูดกันทั่วบ้านทั่วเมืองทำให้ผู้เป็นมารดารู้สึกอับอาย เมื่อผู้เป็นมารดารู้สึกละอายที่ต้องมีลูกชายรูปชั่วตัวดำ จนนางอดทนไม่ไหวถึงกับเอ่ยปากกับผู้เป็นสามีว่า “พี่..ฉันคงเลี้ยงลูกคนนี้ไม่ไหวแล้วเลี้ยงมันไว้ ยิ่งนับวัน จะอับอายขายหน้า ผู้คนในหมู่บ้านหาว่าฉันไปสมสู่กับอิกาก็มีลูกตัวดำปื้ออย่างนี้ บางคนก็บอกว่าชาติก่อนฉันคงใจดำ ทำไม่ดีไว้มากชาตินี้จึงได้ลูกดำเหมือนกา” สามีไม่ปริปากว่าอะไร ได้แต่นั่งคิด ภรรยาเห็นสามีไม่พูดจึงปรึกษาว่า “ฉันว่าเอาลูกเราไปลอยแพทิ้งดีไหม” เมื่อได้ยินคำว่า “เอาลูกไปทิ้ง” สามีก็เริ่มปริปากพูด “เขาจะพูดกันก็ช่างปะไร แกจะไปเดือดร้อนทำไม ถึงตัวมันดำ ก็มีแขนขาหูตาครบส่วนทุกอย่างถึงอย่างไรก็เป็นลูกเรา นี่แกคิดจะลอยแพลูกทิ้งเสียหรือ” ผู้เป็นสามีดึงอย่างไม่เห็นด้วยฝ่ายภรรยา

เมื่อเห็นสามีไม่เห็นด้วย จึงคิดกลอุบายหาทางกำจัด
กุมารน้อยรูปชั่วตัวดำ โดยไปให้สินบนกับโหรทำนายทายทักไป
ในทางไม่ดี เพื่อให้สามีของนางเชื่อตามนั้น “อย่ากระนั้นเลย
ข้าอายคนมาก ข้าต้องหาทางเอาลูกไปทิ้งให้ได้ เมื่อเขาไม่
ยอมเราก็ควรหาวิธีอื่น วิธีที่ดีที่สุดก็คือให้โหรช่วยทำนายว่า
ลูก จะทำภัยพิบัติมาให้ แล้วเขาก็จะเชื่อ” นางวางแผน “พี่
ฉันว่าเราไปปรึกษาโหรดีไหม” นางชวนสามี สามีคิดนิดหนึ่ง
แล้วตอบว่า “เออ ก็ดี เพราะโหรเขาจะรู้อนาคตได้ดี” แล้ว
ทั้งสองก็ไปให้โหรทำนาย

โหรถูกว่าจ้างตั้งนั้นแล้วก็มาที่บ้านของสามีภรรยา บอกให้น่า
กุมารน้อยไปไว้ตรงหน้า แล้วถามถึงเดือนปีเกิดเวลาตกฟาก
ซึ่งฝ่ายผู้เป็นภรรยาก็บอกให้โหรทราบทุกประการ ส่วนผู้เป็นสามี
คอยนั่งฟังโหรทำนายด้วยใจจดใจจ่อ เพราะเขารักสงสารลูกชายตัวดำ
ของเขามาก ผู้เป็นบิดาไม่เคยรังเกียจลูกเลย แม้จะเกิดมาตัวดำปี้
เหมือนอีกา หรือเหมือนถ่านก็ตามที่ ฝ่ายโหรเมื่อได้เวลาเกิดและ
ยามตกฟากของกุมารผิวดำแล้ว ก็ทำที่ขีดเขียนกระดาษเพื่อคำนวณ
ถึงชะตาราศรี เขาจึงทำนายไปตามที่ได้รับสินบนตามต้องการ
ของหญิงผู้เป็นแม่... “โธ...กุมารน้อยตัวดำเกิดมาในฤกษ์เป็นกาลกิณี
แท้ๆจะนำภัยพิบัติมาสู่พ่อแม่ ชื่นเลี้ยงไว้มีแต่จะทำให้ทุกข์ยากถึง
ขนาดพ่อแม่จะอายุสั้นต้องพรากจากกันเลยทีเดียว กุมารน้อยช่าง
เกิดมา มีกรรมน่าสงสารแท้ๆ” ตอนท้ายโหรแกล้งบิบเสียงให้สมจริง
สมจัง “นี่ โหรคำนวณไม่ผิดพลาดแน่นอน” ผู้เป็นพ่อสงสัย สงสารและ
เป็นห่วงลูกชายตัวดำ “รับรองว่าตรวจทานตามวันเวลาเกิดและเวลา
ตกฟากถูกต้องทุกประการ” โหรยืนยัน

เป็นพ่อถึงจะรักและสงสารลูกน้อยตัวดำมากมายขนาดไหน
ก็มีอาจจะเลี้ยงได้แล้วคำว่า “ภัยพิบัติ” และ “กาลกิณี” หมายถึง
สิ่งชั่วร้ายจะต้องเกิดกับครอบครัวไหนอายุพ่อแม่จะต้องสั้น
ลูกอับมงคลอย่างนี้คงเลี้ยงไว้ไม่ได้แล้ว กุมารน้อยตัวดำปี้
จึงถูกลอยแพทิ้งให้ลอยไปตามสายน้ำ แล้วแต่บุญกรรมนั้นแล้ว
ร้อนถึงเทวดา ทิพยอาสน์เคยอ่อนนุ่มกลับแข็งกระด้าง ท่านจึง
สอดส่องลงมายังเบื้องล่างก็เห็นกุมารน้อยถูกลอยแพ
ตามกระแสน้ำจึงบันดาลให้แพลอยไปเกยตื้นใกล้อุทยานของ
พระราช

บ่ายวันนั้นคนเฝ้าอุทยานลงมาอาบน้ำที่ท่าน้ำพบแพลอยน้ำ ไกลเข้ามา ครั้นมองในแพ เห็นกุมารน้อยนอนดิ้นกระแต่อยู่ก็ดีใจ เพราะเขาเองยังไม่มีลูกทั้งที่อยู่กินกับภรรยาหลายปี “โอ้...เจ้านี้เกิดมาตัวดำ ดำเหมือนอิกา พ่อจะตั้งชื่อให้ละ” คนเฝ้าอุทยานนั่งคิดอยู่ครู่หนึ่ง ควรจะตั้งชื่ออย่างไรจึงจะสมรูปสมร่าง ในที่สุดก็คิดได้ จึงร้องออกมาว่า “เออ...ข้าคิดออกแล้ว เจ้าเกิดมาตัวดำ ดำเหมือนกา ดำเหมือนถ่าน ชื่อว่า “ท้าวกำกาดำ” ก็แล้วกัน”

ท้าวกำกาดำเจริญเติบโตขึ้นมาเพราะคนเฝ้าอุทยาน ของพระราชालีเลี้ยงดู จนกลายเป็นหนุ่มเขาเป็นคนขยัน ช่างช่วยงานปลูกต้นไม้ ดูแลต้นไม้ในอุทยานอย่างเอาใจใส่ จนต้นไม้ในอุทยานไม่ว่าจะเป็นไม้ดอกไม้ผลก็ออกดอก ติดผล จนกิ่งห้อยระยิบ ท้าวกำกาดำจึงเป็นที่รักใคร่ของครอบครัว คนเฝ้าอุทยานของพระราชายังนึก วันหนึ่งพระธิดาทั้งเจ็ด ของพระราชาสด็จมาชมสวนพร้อมสาวสนมในวัง ท้าวกำกาดำแอบดูความสวยงามของพระธิดาทั้งเจ็ด ซึ่งแต่ละนางล้วนมีความสวยงามมิได้ยิ่งหย่อนกว่ากันแต่ท้าวกำกาดำมีความสนใจในพระธิดาน้องนุชสุดท้องคนที่เจ็ด มีชื่อว่า “นางลุน”

ท้าวกำกาดำมีความสามารถอีกอย่างหนึ่ง คือ สามารถเป่าแคนได้ไพเราะเพราะพริ้งมาก หากใครได้ยินเสียงแคนของท้าวกำกาดำก็จะหลงใหลจนลืมตัว นอกจากนั้นท้าวกำกาดำยังมีฝีมือร้อยพวงมาลัยดอกไม้ได้สวยงามยิ่งนัก วันหนึ่งเขาร้อยพวงมาลัยดอกไม้สดบรรยายเป็นความรักแล้วให้ภรรยาคนเฝ้าสวนนำไปถวายนางลุนในวัง

นางลุนได้รับพวงมาลัยบรรยายเป็นความรักจึงเกิดความหลงใหลใคร่อยากเห็นหน้าผู้ร้อยมาลัยมาถวาย ตอนค่ำทุกวัน ท้าวกำกาดำจะเป่าแคนให้เสียงแคนลอยตามลมไปจนถึงวัง ครั้นพระราชารู้ฟังเสียงแคนที่ไพเราะจึงมีรับสั่งให้คนเฝ้าอุทยานนำท้าวกำกาดำไปเป่าแคนถวายในวังจนเป็นที่โปรดปรานของพระราชาก็ว่าวันใดพระองค์ไม่ได้ฟังเสียงแคนของท้าวกำกาดำพระราชาก็จะบรทมไม่หลับ ดังนั้นท้าวกำกาดำ จึงต้องเข้าไปเป่าแคนถวายพระราชานในวังทุกค่ำคืน

ครั้นเมื่อพระราชาบรรมหลับด้วยมนต์เสียงแคนของท้าวกำกาดำ จึงเป็นโอกาสให้หนุ่มรูปกายดำราวกับอีกาถือโอกาสลักลอบไปได้เสียกับพระธิดาองค์เล็ก คือ นางลุน ซึ่งจากนั้น เทวดาได้ดลให้ท้าวกำกาดำได้ออกรูปให้เป็นรูปกายอันงดงามด้วยความหล่อเหลาที่แท้จริงของเขา

ท้าวกำกาดำได้ขอให้พ่อแม่ซึ่งเป็นคนเฝ้าอุทยานไปสู่ขอนางลุนเป็นคู่ชีวิตของตน พระราชาไม่รังเกียจแต่เรียกค่าสินสอดเป็นเงินทองมากมาย รวมทั้งให้ท้าวกำกาดำสร้างสะพานเงินสะพานทองจากอุทยานมาจนถึงวังของ นางลุน ถ้าท้าวกำกาดำทำได้ดังนั้นจะยกธิดานางลุนให้เป็นภรรยา

ท้าวกำกาดำเป็นคนมีบุญญาธิการลงมาเกิด เป็นโอรสจากสวรรค์ พระอินทร์จึงลงมาช่วยอีกครั้งหนึ่ง โดยเนรมิตเงินทองสินสอดทองหมั้น พร้อมสร้างสะพานทองจากอุทยานถึงวังของนางลุนได้สมกับความต้องการของพระราชาท้าวกำกาดำจึงได้แต่งงานกับพระธิดานางลุนและอยู่อย่างมีความสุข ท้าวกำกาดำได้รับพ่อแม่คนทำสวนและสืบหาพ่อแม่ที่แท้จริงของตน และได้รับเข้ามาเลี้ยงดูในวังเพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณทุกคน ท้าวกำกาดำจึงอยู่กับคนรักและพ่อแม่อย่างมีความสุขสืบมา

แบบฝึกที่ ๕.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบจากนิทานเรื่องท้าวกำกาดำ กาดำ ตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑. ทำไมท้าวกำกาดำ จึงถูก
นำไปลอยแพ

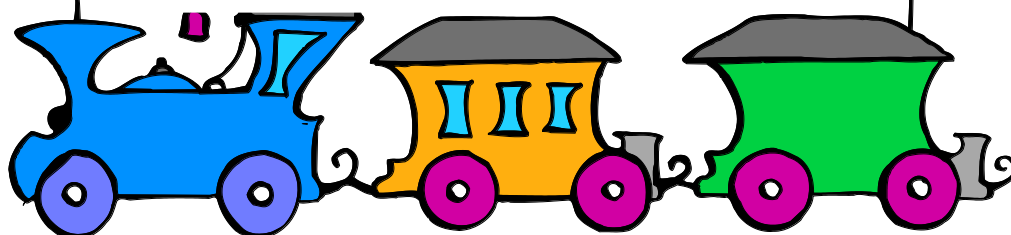
.....
.....

๒. สถานที่ที่ท้าวกำกาดำ ลอยแพ
ไปถึงคือที่ใด

.....
.....

๓. ท้าวกำกาดำ มีความสามารถพิเศษในด้านใด

.....
.....
.....

๔. สีนสอดที่พระราชาริเริง
จากท้าวกำกาดำ มีอะไรบ้าง

.....
.....

๕. เพราะเหตุใด กุมารน้อยจึงได้
ชื่อว่า ท้าวกำกาดำ

.....
.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ข้อละ ๒ คะแนน
- ตรงประเด็น ๑ คะแนน
- ครบถ้วนสมบูรณ์ ๑ คะแนน

แบบฝึกที่ ๕.๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ที่อ่านจากเนื้อเรื่องที่อ่าน

ลำดับที่ ๑

ลำดับที่ ๒

เหตุการณ์สำคัญ

ลำดับที่ ๓

ลำดับที่ ๔

แบบฝึกทักษะเล่มที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

แบบฝึกที่ ๕.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากนิทานเรื่องท้าวกำกาดำ ให้ถูกต้องโดยการเติม
หมายเลข ๑ - ๑๕ หน้าข้อความให้ถูกต้อง

- กุมารที่เกิดมามีผิวดำเหมือนกา
- ผู้เป็นมารดาจึงคิดว่าจะต้องเอาลูกชายไปทิ้ง
- บิดาและมารดาไปบนบานต่อศาลาเทพารักษ์ต้องการมีบุตรไว้สืบสกุล
- นางผู้เป็นภรรยาตั้งครรภ์และคลอดบุตรชายออกมาสีผิวดำเหมือนกา
- พระราชาไม่รังเกียจท้าวกำกาดำ แต่เรียกร้องเอาสินสอดเป็นเงินทองมากมาย
และสร้างสะพานเงินสะพานทองมาจนถึงพระราชวัง
- ผู้เป็นสามีไม่เห็นด้วยที่ภรรยาจะนำบุตรชายไปทิ้ง
- สามีและภรรยาคู่หนึ่งอยู่กินร่วมกันมาหลายปีแล้ว แต่ไม่มีบุตรสักคน
- ท้าวกำกาดำ ให้พ่อและแม่ที่เป็นคนเฝ้าสวนไปสู่ขอนางลุนมาเป็นภรรยา
- คนเฝ้าสวนพระราชนำกุมารน้อยไปเลี้ยงไว้ จึงตั้งชื่อว่า “ท้าวกำกาดำ”
- ชาวบ้านพากันนินทาที่นางคลอดลูกออกมาผิวดำเหมือนกา ทำให้ภรรยา
อับอายมาก
- ท้าวกำกาดำ อยู่กับคนรักและพ่อแม่ที่แท้จริงอย่างมีความสุขสืบมา
- พระอินทร์ลงมาเนรมิตเงินทองพร้อมสร้างสะพานทองตามความต้องการ
ของพระราชา
- โหรทำนายไปตามที่ได้รับสินบนตามความต้องการของนางผู้เป็นมารดา
- ท้าวกำกาดำได้แต่งงานกับนางลุน
- ท้าวกำกาดำเป็นคนขยันและมีความสามารถในการเป่าแคน

แบบฝึกที่ ๕.๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเขียนเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความที่ผิด

- ๑. สามีภรรยาคนหนึ่งอยากมีบุตรชายไว้สืบสกุล
- ๒. สองสามีภรรยาไปบนบานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในป่าท้ายหมู่บ้าน
- ๓. ภรรยาคลอดบุตรออกมาเป็นผู้ชาย
- ๔. กุมารน้อยที่เกิดมามีผิวสีดำเหมือนกา
- ๕. ชาวบ้านนินทาสองสามีภรรยาว่าในอดีตอาจเป็นคนใจดำ ลูกออกมาจึงมีผิวสีดำ
- ๖. ผู้เป็นสามีคิดกลอุบายหาทางกำจัดกุมารน้อยรูปชั่วตัวดำ
- ๗. กุมารน้อยจึงถูกลอยแพทิ้งไว้ให้ลอยไปตามสายน้ำ
- ๘. พระราชาให้คนนำทารกน้อยไปเลี้ยงดู
- ๙. คนเฝ้าอุทยานตั้งชื่อให้ทารกน้อยตัวดำว่า “ท้าวกำกาดำ”
- ๑๐. ท้าวกำกาดำ มีความสามารถในการร่ายมายล์และเป่าแคน
- ๑๑. ท้าวกำกาดำ เป่าแคนให้นางสุน พระธิดาคนสุดท้องฟังทุกวัน
- ๑๒. โหรทำนายว่ากุมารน้อยตัวดำเกิดมาในฤกษ์ที่เป็นกาลกิณี
- ๑๓. ท้าวกำกาดำขอให้คนเฝ้าอุทยานพระราชาไปสู่ขอนางสุนจากพระราชา
- ๑๔. พระราชาไม่ยอมยกนางสุนให้แก่ท้าวกำกาดำ
- ๑๕. ท้าวกำกาดำสร้างสะพานเงินสะพานทองด้วยฝีมือของตน

แบบฝึกที่ ๕.๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ท้าวกำกาดำ แล้วสรุปใจความสำคัญจากบทอ่าน
ในแต่ละข้อต่อไปนี้

๑. แม้จะมีบุตรสมใจแต่ก็ไม่ให้ผู้เป็นมารดามีความสุขเลย เพราะกุมารน้อยที่เกิดมา
นั้นมี ผิวดำเหมือนกา จนชาวบ้านเอาไปชุบชิบนิทานางว่า “มันต้องไปสมสู่กับกาแน่ๆ
ลูกจึงเกิดมาดำอย่างนั้น” “ข้าว่าในอดีต มันต้องเป็นคนใจดำ อาจทำชั่วมาก่อนจึง
ได้ลูกดำมาขนาดนั้น” คำพูด คำนิทานมีมากขึ้น ยิ่งนานวันการชุบชิบปากต่อมาก
กระทั่งพูดกันทั่วบ้านทั่วเมืองทำให้ผู้เป็นมารดารู้สึกอับอาย

ใจความสำคัญ คือ.....

.....

.....

๒.

เมื่อเห็นสามีไม่เห็นด้วย จึงคิดกลอุบายหาทางกำจัดกุมารน้อยรูปชั่ว
ตัวดำ โดยไปให้สินบนกับโหรทำนายทายทักไปในทางไม่ดี เพื่อให้สามีของนาง
เชื่อตามนั้น “อย่ากระนั้นเลย ข้าอาวยคนมาก ข้าต้องหาทางเอาลูกไปทิ้ง
ให้ได้ เมื่อเขาไม่ยอมเราก็ควรหาวิธีอื่น วิธีที่ดีที่สุดก็คือให้โหรช่วยทำนายว่า
ลูกจะนำภัยพิบัติมาให้ แล้วเขาก็จะเชื่อ”

ใจความสำคัญ คือ.....

.....

.....

๓.

ท้าวกำกาดำมีความสามารถอีกอย่างหนึ่ง คือ สามารถเป่าแคนได้ไพเราะเพราะพริ้งมาก หากใครได้ยินเสียงแคนของท้าวกำกาดำก็จะหลงใหลจนลืมตัว นอกจากนั้นท้าวกำกาดำยังมีฝีมือร้อยพวงมาลัยดอกไม้ได้สวยงามยิ่งนัก วันหนึ่งเขาร้อยพวงมาลัยดอกไม้สดบรรยายเป็นความรักแล้วให้ภรรยาคนเฝ้าสวนนำไปถวายนางลุนในวัง

ใจความสำคัญ คือ.....

.....

๔.

ตอนค่ำทุกวัน ท้าวกำกาดำจะเป่าแคนให้เสียงแคนลอยตามลมไปจนถึงวัง ครั้นพระราชินีได้ฟังเสียงแคนที่ไพเราะจึงมีรับสั่งให้คนเฝ้าอุทยานนำท้าวกำกาดำไปเป่าแคนถวายในวังจนเป็นที่โปรดปรานของพระราชินี หากวันใดพระองค์ไม่ได้ฟังเสียงแคนของท้าวกำกาดำพระราชินีจะบรรมไม่หลับ ดังนั้น ท้าวกำกาดำจึงต้องเข้าไปเป่าแคนถวายพระราชินีในวังทุกค่ำคืน

ใจความสำคัญ คือ.....

.....

๕.

ท้าวกำกาดำเป็นคนมีบุญญาธิการลงมาเกิด เป็นโอรสจากสวรรค์ พระอินทร์จึงลงมาช่วยอีกครั้งหนึ่ง โดยเนรมิตเงินทองสินสอดทองหมั้นพร้อมสร้างสะพานทองจากอุทยานถึงวังของนางลุนได้ สมกับความต้องการของพระราชินี ท้าวกำกาดำจึงได้แต่งงานกับพระธิดานางลุนและอยู่อย่างมีความสุข

ใจความสำคัญ คือ.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียนเล่มที่ ๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
จำนวน ๒๐ ข้อ เวลา ๒๐ นาที

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยกาเครื่องหมายกากบาท (x)
ลงในกระดาษคำตอบ

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๓

“ชาวสวนมีลูกชายหลายคน เมื่อเจ็บไถ่จะตายใครจะสอนลูกให้รู้จักบำรุงสวน
ครั้งนี้สอนตรงๆ ก็เกรงว่าลูกจะไม่ทำจึงคิดสอนในทางอ้อม บอกกับลูกว่าสมบัติของพ่อ
ฝังไว้ในสวนให้เจ้าไปขุดเอาเองเถิด แล้วชาวสวนก็ตายไป พวกลูกๆ อยากได้สมบัติของพ่อ
จึงพากันไปขุดหาตุ๋จนทั่วสวนก็ไม่พบ พอสิ้นปีนั้นต้นไม้ในสวนเมื่อได้รับการพรวนดิน
ก็ออกงามออกผลดก ลูกของชาวสวนได้เก็บเอาไปขายได้เงินมากกว่าปีก่อนๆ”

๑. เรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด

- ก. นิทานขบขัน
- ข. นิทานเทพนิยาย
- ค. นิทานสุภาพ
- ง. นิทานปรัมปรา

๒. ควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร

- ก. ชาวสวนเจ้าปัญญา
- ข. ชาวสวนกับลูก
- ค. ชาวสวนลูกมาก
- ง. สมบัติชาวสวน

๓. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร

- ก. ควรสอนคนโลภโดยทางอ้อม
- ข. ควรสอนคนโง่โดยทางอ้อม
- ค. ควรมีความเพียรจึงจะประสบความสำเร็จ
- ง. ควรมีความสามัคคีจึงจะประสบความสำเร็จ

อ่านนิทานต่อไปนี่แล้วตอบคำถามข้อ ๔

“ณ ชายป่าแห่งหนึ่งมีสัตว์อาศัยอยู่มากมายหลายชนิด มีกวางตัวหนึ่งมันจะชื่นชมและภาคภูมิใจในเขาสวยงามของมันมาก มันจะเที่ยววดใครต่อใครว่ามันมีเขาที่สวยงามกว่าสัตว์ทุกตัวในป่า และมันจะเกลียดเท้าของมันมาก เพราะมันคิดว่าเท้าของมันน่าเกลียด ไม่สวยงาม จนอยู่มาวันหนึ่งมีนายพรานออกล่าสัตว์สัตว์ทั้งหลายต่าง วิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต กวางตัวนั้นก็วิ่งหนีเข้าไปในป่า เขาของมันติดกับเถาวัลย์ ทำให้มันหนีได้ช้ากว่าสัตว์อื่นๆ มันจึงคิดได้ว่าเขาที่สวยงามของมันทำให้เกือบตาย แต่เท้าที่น่าเกลียดของมันทำให้มันรอดชีวิตมาได้”

๔. จากข้อความนี้มีความหมายตรงกับสำนวนใด

- ก. วานรได้แก้ว
- ข. ผักชีโรยหน้า
- ค. เส้นผมบังภูเข
- ง. สวยแต่รูปจูบไม่หอม

อ่านนิทานต่อไปนี่แล้วตอบคำถามข้อ ๕ - ๗

ไก่ตัวผู้สองตัวอยู่ในเล้าเดียวกัน ในเล้านั้นมีไก่ตัวเมียอยู่หลายตัว แต่วิสัยของไก่ตัวผู้พ่อเล้า ซึ่งมักไม่ยอมจะก้มหัวให้แก่กันมันจึงมักจะตีกันอยู่เสมอ เพราะสาเหตุที่จะแย่งเป็นพ่อเล้าครอบครองไก่ตัวเมียทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว วันหนึ่ง ไก่ตัวผู้ทั้งคู่ก็เกิดปะทะกันอย่างหนัก ถึงขนาดแพ้ชนะ ไก่ตัวที่แพ้ต้องหนีไปหลบๆ ซ่อนๆ อยู่ในมุมมืด ไม่กล้าออกมาตีอีก ส่วนไก่ตัวที่ชนะนั้น ก็ลึงโลดใจว่าตนเองเป็นผู้ชนะถึงกับกระโดดขึ้นไปยืนเกาะอยู่บนเสารั้วเล้า แล้วตีปีกส่งเสียงดังลั่น บอกความเป็นผู้ชนะ นกอินทรีตัวหนึ่งบินผ่านมาเห็นเข้า ก็บินลงมาโฉบเอาไก่พ่อเล้าตัวนั้นด้วยกรงเล็บแหลมคมของมันขึ้นไปทันที แล้วพาไปจากที่นั่น ไก่ตัวที่แพ้เลยได้เป็นพ่อเล้าแทน

๕. พฤติกรรมของไก่ทั้งสองตัวเปรียบได้กับสำนวนในข้อใด

- ก. หัวเราะที่หลังดังกว่า
- ข. แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร
- ค. เสือสองตัวอยู่ถ้ำเดียวกันไม่ได้
- ง. คนโง่ยอมเป็นเหยื่อของคนฉลาด

๖. ไก่ตัวที่ชนะเป็นเหยื่อของนกอินทรีเพราะอะไร

- ก. ทะนงตน
- ข. หลงตัวเอง
- ค. ประมาท
- ง. เย่อหยิ่ง

๗. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คือข้อใด

- ก. ไม่ควรรังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า
- ข. ไม่ควรยึดติดกับอำนาจวาสนา
- ค. ควรผูกมิตรดีกว่าสร้างศัตรู
- ง. ควรมีความสามัคคีในหมู่คณะ

๘. จากนิทานที่อ่านมาแล้ว เรา**ไม่ควร**ปฏิบัติตัวตามตัวละครใดในนิทานเรื่องใดมากที่สุด เพราะอาจทำให้สังคมไม่สงบสุขได้

- ก. ลูกหมูที่ใช้อุบายในการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอันตรายจากหมาป่า จากนิทานเรื่อง ลูกหมู ๓ ตัว
- ข. มดที่พยายามขนอาหารมากักตุนไว้ จากนิทานเรื่อง ตั๊กแตนกับมด
- ค. ตั๊กแตนผู้มัวแต่ร้องเพลงและเที่ยวเล่นไม่ยอมหาอาหาร จากนิทานเรื่อง ตั๊กแตนกับมด
- ง. ท้าวกำกาดำที่เป็นคนขยันและมีความสามารถหลายด้าน จากนิทานเรื่อง ท้าวกำกาดำ

๙. จากนิทาน เรื่อง ตั๊กแตนกับมดทำไมมดจึงไม่ให้เมล็ดข้าวโพดแก่ตั๊กแตน

- ก. ตั๊กแตนพูดไม่เพราะ
- ข. เป็นฤดูร้อนตั๊กแตนไม่ต้องการอาหาร
- ค. มดจะไม่มีอาหารฤดูหนาวจึงไม่แบ่งอาหารให้ตั๊กแตน
- ง. เพราะตั๊กแตนมัวร้องเพลงและเที่ยวเล่นไม่หาอาหาร

๑๐. จากนิทาน เรื่อง ตั๊กแตนกับมด นักเรียนคิดว่านิทานเรื่องนี้มีคติสอนใจอย่างไร

- ก. คนเกียจคร้านไม่คิดขวนขวาย ย่อมพบกับความเดือดร้อนและลำบากภายหลัง
- ข. ไม่ควรให้ของกับคนที่ขี้เกียจ
- ค. มีความพยายามจึงจะสำเร็จ
- ง. ควรมีความสามัคคีจึงประสบความสำเร็จ

๑๑. จากนิทาน เรื่อง ลูกหมู ๓ ตัว นิทานเรื่องนี้มีคติสอนใจตรงกับสุภาษิตในข้อใด

- ก. หัวเดียวกระเทียมลีบ กลีบเดียวกระเทียมโทน
- ข. สามัคคีคือพลัง
- ค. ลางเนื้อชอบลางยา
- ง. น้ำหนึ่งใจเดียวกัน

๑๒. จากนิทาน เรื่อง ท้าวกำกาดำ นิทานเรื่องนี้มีข้อคิดตรงกับข้อใด

- ก. คนดื่มน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้
- ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ค. ช้างนอกสุกใส ช้างในตะดิงโหม่ง
- ง. ตักน้ำเห็นปลิง

๑๓. จากนิทานเรื่อง ท้าวกำกาดำ นิทานเรื่องนี้แสดงให้เห็นสัจธรรมในข้อใด

- ก. ผู้ที่ไม่รักษาสัจจะย่อมไม่มีผู้ใดให้ความนับถือ
- ข. การอยู่ร่วมกันต้องถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน
- ค. การทำกรรมใดย่อมได้รับผลกรรมนั้น
- ง. คนโง่ย่อมตกเป็นเหยื่อของคนฉลาด

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑๔

วัวตัวหนึ่งกำลังกินหญ้าอยู่ เผอิญเหยียบถูกลูกอึ่งอ่างครอกหนึ่งตายเกือบหมด เหลืออยู่เพียงตัวเดียว เมื่อแม่อึ่งอ่างกลับมาจากหากิน ลูกอึ่งอ่างจึงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้แม่ฟัง แม่อึ่งอ่างพยายามสอบถามว่า สัตว์อะไร ใหญ่ขนาดไหนมาเหยียบ ลูกตาย และพยายามพองตัวให้มีขนาดใหญ่เท่าสัตว์ดังกล่าว จนกระทั่งท้องแตกตาย เพราะพองตัวเกินขนาด

๑๔. จากนิทานเรื่องอึ่งอ่างกับวัวเราควรยึดถือนิสัยของอึ่งอ่างเป็นแบบอย่างหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ควร เพราะไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ใด
- ข. ควร เพราะจะได้มีความทะเยอทะยานในการดำเนินชีวิต
- ค. ไม่ควร เพราะอาจทำให้ไม่มีคนคบหา และเป็นที่รังเกียจได้
- ง. ไม่ควร เพราะการไม่ประมาณตนอาจทำให้ตนเองเดือดร้อนได้

อ่านนิทานต่อไปนี่แล้วตอบคำถามข้อ ๑๕ - ๑๘

นิทานเรื่องพญาคันคาก

"คันคาก" ในภาษาอีสานที่แปลว่า "คางคก" เรื่อง "พญาคันคาก" อันเป็นต้นกำเนิดของ ประเพณี บุญบั้งไฟ ซึ่งเป็นบุญเดือนหกในฮีตสิบสองคองสิบสี่ของชาวอีสาน ณ เมืองขมพู่ พระนางสีดา มเหสีของพญาเอกราชผู้ครองเมือง ได้ให้กำเนิดโอรส ลักษณะแปลกประหลาด คือผิวกายเหลืองอร่ามดังทองคำ แต่เป็นตุ่มต่อเหมือนผิวคางคก คนทั้งหลายจึงขนานนามพระกุมารว่า ท้าวคันคาก ซึ่งคันคาก แปลว่าคางคก

เมื่อเติบโตใหญ่ขึ้น พระกุมารประสงค์จะได้พระชายาที่มีสิริโฉมงดงาม แต่พญาเอกราชได้ห้ามปรามไว้ ด้วยทรงอภัยอายุในรูปกายของท้าวคันคาก แต่ท้าวคันคากก็ไม่ย่อท้อ ได้ตั้งจิตอธิษฐานขอพรจากพระอินทร์ ด้วยบุญบารมีแต่ชาติปางก่อนของท้าวคันคาก พระอินทร์จึงเนรมิตปราสาทพร้อมทั้งประทานนางอุดรกรูทวีป ผู้เป็นเนื้อคู่ให้เป็นชายา ส่วนท้าวคันคากเองก็ถอดรูปกายคันคากออกให้ กลายเป็นชายหนุ่มรูปงาม

พญาเอกราชยินดีกับพระโอรส จึงสละราชบัลลังก์ให้ครองเมืองต่อ ทรงพระนามว่า พญาคันคาก พญาคันคากตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม มีเดชาานุภาพเป็นที่เลื่องลือ จนเมืองน้อยใหญ่ต่างมาสวามิภักดิ์ แต่ก็ทำให้มีผู้เดือดร้อน คือพญาแถน ผู้อยู่บนพากฟ้า เพราะมนุษย์หันไปส่งส่วยให้พญาคันคากจนลืมบูชาพญาแถน จึงแก้งดสั่งพญานาคให้ไปให้น้ำในฤดูทำนา ทำให้เกิดความแห้งแล้ง ข้าวยากหมากแพง ชาวเมืองจึงไปร้องขอพญาคันคากให้ช่วย

พญาคันคากจึงเกณฑ์กองทัพสัตว์มีพิษทั้งหลาย ได้แก่ มด ผึ้ง ตะขาบ กบ เขียด เป็นต้น ทำทางและยกทัพขึ้นไปสู้กับพญาแถน โดยส่งมดปลวกไปกัดกินศาสตราวุธของพญาแถน ที่ตระเตรียมไว้ก่อน ทำให้เมื่อถึงเวลารบ พญาแถนไม่มีอาวุธ แม้จะร้ายมนต์ ก็ถูกเสียงกบ เขียด ไก่ กา กลบหมด เสกงูมากัดกินกบเขียด ก็โดนรู้้ง (แปลว่าเหี่ยว) ของพญาคันคากจับกินทั้งสัตว์มีพิษก็ยกไปกัดต่อยพญาแถนจนต้องยอมแพ้ในที่สุด

พญาคันคากจึงเริ่มเจรจาสันติภาพกับพญาแถน ขอให้เมตตาชาวเมือง ประทานฝนตามฤดูกาลทุกปี พญาแถนสละใจว่าลืมน พญาคันคากจึงทูลเสนอว่าจะให้ชาวบ้านจุดบั้งไฟขึ้นมาเตือนพญาแถนก็เห็นชอบด้วย

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ทุกๆ เดือนหกซึ่งเป็นช่วงเริ่มฤดูทำนา ชาวอีสานจึงมีประเพณีบุญบั้งไฟเพื่อบูชาพญาแถน เพื่อจะได้อำนวยความสะดวกตลอดฤดูเพาะปลูก และเมื่อพญาแถนประทานฝนลงมาถึงพื้นโลกแล้ว บรรดา กบ เขียด คางคก ที่เป็นบริวารของพญาคันคาก ก็จะร้องประสานเพื่อแสดงความขอบคุณต่อพญาแถน

๑๕. สาเหตุประการแรกที่ทำให้ฝนไม่ตกลงมายังโลกมนุษย์ สร้างความเดือดร้อนให้แก่มนุษย์และสัตว์คือข้อใด

- ก. พญานาคไม่ยอมลงเล่นน้ำ
- ข. พญาแถนต้องการลงโทษมนุษย์ที่ละเลยศีลธรรม
- ค. พญาแถนไม่บันดาลให้เกิดฝนจนกว่าจะมีการจุดบั้งไฟ
- ง. พญาแถนไม่พอใจที่เจ้าเมืองและสัตว์ต่างๆ ถวายตัวเป็นบริวารแก่พญาคันคาก

๑๖. สาเหตุที่ทำให้พญาคันคากสามารถรับชนะพญาแถนได้คือข้อใด

- ก. พญาคันคาก มีคุณธรรมสูงกว่าพญาแถน
- ข. พญาคันคาก มีอิทธิฤทธิ์มากกว่าพญาแถน
- ค. พญาคันคาก มีกองทัพมากกว่าพญาแถน
- ง. พญาคันคาก มีอาวุธวิเศษเหนือกว่าพญาแถน

๑๗. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเรื่องพญาคันคาก

- ก. ความสามัคคีนำมาซึ่งความสำเร็จ
- ข. บารมีสร้างด้วยความเพียรในการบำเพ็ญตบะ
- ค. มนุษย์ไม่ควรยึดมั่นในทุกสิ่ง มนุษย์ทุกคนต้องเวียนว่ายตายเกิด
- ง. หลักธรรมเรื่องกฎแห่งกรรม ผู้กระทำความดีย่อมได้รับผลตอบแทน

๑๘. นิทานพื้นบ้านเรื่อง พญาคันคาก แฝงคติความเชื่อเกี่ยวกับประเพณีใด

- ก. ประเพณีบุญบั้งไฟ
- ข. ประเพณีไหลเรือไฟ
- ค. ประเพณีแห่นางแมว
- ง. ประเพณีแห่เทียนพรรษา

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๙ - ๒๐

คนตัดไม้กับสุนัขจิ้งจอก

คนตัดไม้พาสุนัขจิ้งจอกเข้าไปซ่อนที่ข้างกระท่อม เมื่อถูกขอความช่วยเหลือ พวกเหล่าสัตว์จึงหมาล่าเนื้อมาถึงก็ถามคนตัดไม้ว่าเห็นสุนัขจิ้งจอกหรือไม่ “ไม่เห็นเลยเพื่อนเอ๋ย” คนตัดไม้ปฏิเสธแต่ก็ชี้นิ้วไปข้างกระท่อม พวกเหล่าสัตว์ไม่เข้าใจสัญญาบอกไปนั้น จึงพากันกลับไป สุนัขจิ้งจอกรออยู่อีกสักครู่ก็ออกมาจากที่ซ่อนแล้ววิ่งผ่านหน้าคนตัดไม้ไป คนตัดไม้จึงพูดขึ้นว่า “ข้าช่วยชีวิตเจ้าไว้ เจ้าไม่ขอบคุณข้า เลยหรือ” “ลึนของเจ้าไม่ตรงเหมือนนิ้วของเจ้าเลยนะ จะให้ข้าขอบใจเจ้าได้อย่างไร” สุนัขจิ้งจอกกล่าวแล้วก็วิ่งเข้าป่าไป

ที่มา : บันลือ อุตสาหจิต. (๒๕๓๖ หน้า ๒๓)

๑๙. สุขุขจึงจอกเปรียบเทียบนิ้วของคนตัดไม้เป็นเสมือนอะไร

- ก. ลิ่น
- ข. ดวงตา
- ค. ปาก
- ง. ใจ

๒๐. สารสำคัญของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

- ก. พวกล่าสัตว์ใจร้าย
- ข. คนตัดฟืนมีความซื่อสัตย์
- ค. คนตัดฟืนเชื่อถือไม่ได้
- ง. พวกล่าสัตว์เชื่อถือไม่ได้

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน
การอ่านจับใจความสำคัญ
เรื่อง การอ่านจับใจความจากนิทาน

คำชี้แจง จงเลือกและใส่เครื่องหมายกากบาท (X) ในข้อที่ถูกที่สุด

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

အံ့	ဂ	ဃ	င	
၀၁				
၀၂				
၀၃				
၀၄				
၀၅				
၀၆				
၀၇				
၀၈				
၀၉				
၁၀				

ภาคผนวก

ดูเฉลยได้เลยนะคะ

